

ماتہ آئینہ

(د افسانو مجموعہ)

لاق زاده لاق

ليونى ته چا وئيل چي، ژوندون خه دے،
په خدا شو وئيل، ماتہ آئینہ، ده

Ketabton.com

کتاب پیشزننه

✱ نوم	_____ ماتہ آئینہ (افسانہ)
✱ لیکوال	_____ لائق زادہ لائق
✱ د چاپ کال	_____ جون ۲۰۰۹ء
✱ شمېر	_____ ۱۰۰۰
✱ بیه	_____ سل روپۍ (۱۰۰)
✱ ټاټېل	_____ بخش سنز جنګي محله پېښور
✱ کمپوزر	_____ ارشاد خان (پښتو اکېډیمي)
✱ چاپ ځای	_____ ضیاء سنز پرنټرز پېښور

خوړونکي :- د پښتونخوا د پوهنې دیره پېښور

د ملاوېدو درک

- ✕ یونیورسټي بک ایجنسي خېبر بازار پېښور ښار
- ✕ دانش کتابتون محله ډهکي نعلبندي پېښور
- ✕ د پښتو اکېډیمۍ د کتابونو دکان پېښور یونیورسټي
- او ددې ترڅنګه د کتابونو هر لوی دکان

زما دغه ساندي ساندي فکرونه

د

خدائے بخنبلي راحت زاخېلي ، خدائے بخنبلي مير مهدي شاه مهدي ، خدائے بخنبلي قلندر مومند ، خدائے بخنبلي امير حمزه خان شنواري ، خدائے بخنبلي ارباب رشيد احمد خان د محترم اجمل خټک ، د محترم گل افضل خان ، محترمي زيتون بانو او محترمي سلمی شاهين په درنو نومونو چا چې پښتو افسانه د سيالو سياله کړه

او

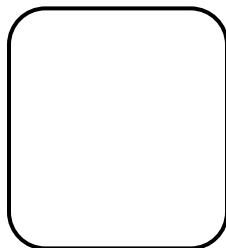
د نني دور د ښاغليو پروفېسر اسير منگل ، ډاکټر زېبرت حسرت ، ښاغلي عنايت الله ضياء ، ډاکټر عرفان خټک او محترمي سيده حسينه گل په خوږو نومونو چې د افسانې د استاذانو په رنگونو کښې د نوؤ نوؤ لارو لټون کوي -

په درناوي

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

اعزاز

گراڻو مينه والو....

ڪه هر ڇو زما تعلق ڊ پڻتو ڊ مردم خيزي خاوري،، دره
آدم خيل،، سره ڊے۔ خوزما ڊ ژوند زياته برخه ڊ خيلي
خاوري او خيل ڪور ڪلي نه لري په متحده عرب امارات ڪڀي
تبره شوي ده۔ بيا هم ڊ خيل وطن او خيلو خلقو سره مينه هر
وخت زما په زړه او ذهن ڪڀي ژوندي پاتي ده او ژوندي به وي۔
ڊ شعر و ادب سره زما ڊ ورکووالي سره مينه پاتي
شوي ده او۔۔۔۔ ڊي مينې، ڊي تعلق۔۔۔۔ ماتہ، فنڪاري،،
او خودله۔ ما لاشعوري طور ڊي صدي ڊ لئو فنڪار، خيال
محمد،، نه اثر اخستے ڊے۔ او بيا چي ڪله ما ڊ استاد غلام
علي زوي بناغلي ارشد علي په ترون ڊ لائق زادہ لائق سره
اوليدل۔۔۔ نو داسي داسي احساس راته اوشو لکه چي دوئي
زما نه ورک وو۔ زه ڪه هر ڇو ڪوشش او ڪرم خود بناغلي لا
ئق زادہ لائق ڊ شاعري، ڊ هغه ڊ عاجزي، ڊ هغه بي غرضي
او ڊ هغه بي ڪچه خلوص احاطه په لفظونو ڪڀي نشم ڪولے۔ زه

چې د دوئي غزلې د دوئي سندرې لولم نو داسې گڼم لکه چې
دا هر څه ئې هم زما دپاره ليکلي دي۔

د لائق زادہ لائق شاعري ددې دور ، ددې وخت مکمله
ترجماني کوي او دغه وجه ده چې د ددې فکر په ټوله
پښتونخوا څه چې په ټوله نړۍ کښې مشهور دے۔

،، ماتہ آئینہ ،، که د افسانو مجموعه ده خوبيا هم په
دې باندې د لائق زادہ لائق شاعرانه رنگ غالب دے او په دغه
شاعرانه او فلسفيانه رنگ کښې هر څوک خپل خپل مخ
ليدے شي۔

ما دپاره دا اعزاز بس دے چې زه په خپل دوستانو
کښې دا ،،لوئے انسان،، هم لرم۔ زما دا دعا ده چې د دوئي
دغه ادبي هلې ځلې دې لانورې هم پياوړې شي۔ چې پښتانه
ليکوال ، پښتانه فنکاران ترې استفاده کوي۔ زه درنه د لائق
زادہ لائق هم په دې شعر اجازه غواړم چې :-

خبر که زه خفه شم خوياران دې خفه نشي
خدايه دا مې سوال دے يو انسان دې خفه نشي

په مينه او افتخار

محمد عباس خان

شارجه، متحده عرب امارات

خیلہ افسانہ

زہ چہ کلہ کلہ یوازی ناست یم نو سترگی پتہی کرم
او د خیلو ناقرارہ فکرونو پہ جلب کنبہی تر ډبرہ لرې لرې پورې
لاړ شم۔ او بیا زہ یوې داسې دنیا ته اورسم چرته چہی، ژوند، د
مینې او سکون سندرې وائی چرته چہی د یو بې وسه او بې
کسہ، مینې، یوه سلگی هم په ټول کائنات کنبہی زلزلې
راولي۔ چرته چہی نہ څوک د حالاتو او وختونو، جبر، پېژني او
نہ څوک د ظلم او زیاتې د تصور سره اشنا وي۔ دلته د فطرت
په غېږه کنبہی ښکلاګانې او ښائستونو یو بل له جوختې غاړې
ورکړې وي۔ دلته د محرومۍ تصور کول هم ډبره لویه ګناه

گنله شي - زه د يوې وړې ذرې غوندې په دغه ښکلاگانو کښې
 اوتر اوتر گرځم او بيا مې دغه لېوني فکرونه نور هم لرې بوځي
 دومره لرې چې زه د خپل ځان نه هم ورک شم - زه او زما ځان د
 يوبل په تکل کښې سرگردانه گرځو - او بيا چې کله زه د
 ,,لاشعور،، نه د ,,شعور،، په درشل قدم ږدم نو تيندک
 وخورم او دغه تيندک سره مې سترگې او غږېرې شي چې گېر
 چاپېره وگورم نو هر خوا د ظلم او وحشت لمبې بلې ښکاري -
 په دغه لمبو کښې د يو بې وسه او ناقراره ژوندون وړې
 وړې سلگۍ ,,سړيتوب ،، په چپه خوله اوري - د حالاتو د جبر
 د لاسه د مئينانو د ژوبل ژوبل زړونو هره يوه خړيکه زما د زړه
 تل ته رارسي او بيا چې زه کله د نيمگړو نيمه خوا ارمانونو په
 ورانه هديره کښې ځوړند سر ولاړ ملامته ,,احساس ،، ته
 وگورم نو د خيالونو او فکرونو لرې مې تار په تار شي - زما د
 ,,امېد ،، آئينه په زمکه راپرېوځي او سره د راپرېوتو ټوټې ټوټې
 شي -

زه په دغه ماته ،،آئينه ،، کښې ځان ته وگورم ځان راته
 ټوټې ټوټې ښکاره شي د خپل ځان نه او پرېرم د هر وېښته نه
 مې خوله روانه شي زه په رپېدونکو لاسونو قلم راواخلم دا هر
 څه وليکم - څوک ورته شاعري وائي او څوک ورله د افسانو نوم
 ورکړي - خوزه د شاعرۍ او د افسانه نگارۍ د رموزو سره

اشنا نہ یم۔ نہ پوہېږم چې دغه حق مې،، لاشعوري طور،، تر
کومه حده ادا کړے دے۔

دا فېصله به زما لوستونکي او راتلونکي وختونه کوي
زما دپاره دغه بس ده چې د خپلې مور،، پښتو ژبې،، په
اوربل کښې مې د یو بل گل د اېښودو هڅه اوکړه۔ هم په دې
مې احساس او ضمیر دواړه مطمئن دي۔

چې دا ستا قيصه په شونډو زما راغله
احساساتو ترېنه جوړه افسانه کړه

په مینه
لائق زاده لائق

یادگیرنہ

ددې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که

کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د

ژوند د رښتنې واقعې سره مناسبت لري نو

دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د

ټولنې خبره کوي د چا د ذات نه.....

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

ترتیب

۱۲	تندرونہ	✱
۲۰	ماتہ آئینہ	✱
۲۵	د شپہ سیورے	✱
۳۱	ما معاف کرہ	✱
۳۷	شناختی کارڈ	✱
۴۱	تیتہی سترگی	✱
۴۵	خادر	✱
۵۲	لیکوال	✱
۶۵	خیالے	✱
۷۲	تہینکس گاڈ	✱
۷۷	اخبار	✱
۸۱	تصویر	✱

۸۸	قتل	✱
۹۴	استاذ گاہے واپس کرہ	✱
۱۰۰	اوچی اوہکی	✱
۱۰۵	اخري خط	✱
۱۱۴	انصاف	✱
۱۲۰	پہ تول پورہ	✱
۱۲۷	مور	✱
۱۳۲	د کور غل	✱

تندرونہ

د گل مرجانی پہ سترگو کنبی ناقلارہ اوبسکی تلې
راتلې - هغې ته نۀ خود شپې د تورې تیاری احساس ؤ او نۀ د
موسم د ناکړدونه خبر وه - نۀ ئې د اسمان په برېښنا څۀ کار ؤ او
نۀ ورسره د ځان فکر ؤ - خو چې کله به ئې په لرې واړینو څوکو
د تندر د پرېوتو اواز واړېدو نو اسمان ته به ئې د حسرت په

نظر و کتل او داسې به ئې محسوسه کړه لکه چې دغه تندرونه د هغې په زړه پربوځي.

هغه د خپلې خیمې نه بهر ولاړه وه. کله به چې د اسمان برېښنا د خیمو په کلي خوره شوه نو ګل مرجاني ته به خاموشه او خالي کوڅې تر نظره شوې په هر لوري چپه چپیا خوره وه. خود هغې روح ناقلاره و کله به ئې اسمان ته کتل او کله به ئې په لنډ نظر خپلې خیمې ته کتل چې پکښې د لالتین تته رڼا خوره وه

د ګل مرجاني څوارلس کلن زوئ، „شین ګل“، د موسم نه بې پرواه په ژور خوب اوده و خو د هغې ماشومه لور، وږمه، لا هغسې وینه وه. ګل مرجانه د څه سوچ کولو نه پس په درنو قدمونو خیمې ته راغله په خپلې لور راتیتیه شوه او په تندي ئې ښکل کړه خو د وږمې، تبې لاوس هم د کمېدو نوم لانه اخستو. د هغې په سترګو کښې د بې وسۍ او ښکې لړۍ شوې. ځان سره پټه پټه وژړېده. هغې خپلې ماشومې لور ته څه ویل غوښتل چې بیا ئې د تندر د راپرېوتو اواز واوړېدو او ښکې ئې په خپل خیرن شلیدلي پیڅکي اوچې کړې. او بیا د خیمې نه بهر راووته. اسمان ته ئې وکتل او د وړیځو زغلیدو سره د هغې فکرونه هم په شا وزغېدل. هغې ته یاد شول چې ورسید اغا، به هغه په ورکوټوالي څومره چیرله او چې کله به ئې ورته د واده خبرې وکړې نو دا به وشرمېده او ورته به ئې

وئیل چي د ،، ماما زويه ،، ما سره دا خبرې مه كوه - د ژوند هېڅ پته نه لگي ،، او بيا هغه ورځ هم راغله چي گل مرجانه د سيد اغا كور ته په سره ډولي - كښي راغله - په هغه ورځ گل مرجانه څومره خوشحاله وه دومره چي هغې ئې تصور هم نه ؤ كړے -

د واده نه پس به چي اغا سحر وختي دفتر ته لاړو نو گل مرجانه به ورته تر مابښامه پورې په دروازه كښي ولاړه وه - او چي تر څو به اغا كور ته نه ؤ راغلي - گل مرجانې به گوت اوبه قدرې هم نه څښلې - اغا خو څو څو ځله پوهه كړه چي ،، لېونی - زه خوپه دفتر كښي ډېر څه وخورم وڅښم ته ولې داسې ځان وږې تږې ساتي ،، گل مرجانه به ورته په خندا شوه او ورته به ئې وئيل چي ،، د ماما زويه تانه بغېر مې هېڅ شي ته هم زړه نه كېږي اغا به د مينې په ډكو سترگو گل مرجانې ته وكتل او بيا به دواړه د خدا نه شنه شول -

او بيا چي كله د گل مرجانې غېږه په شين گل ډكه شوه نو مينه نوره هم سېوا شوه - گل مرجانې ته هغه شپه هم ياده شوه چي كله اغا ساه نيولې كور ته راغی او گل مرجانې ته ئې ووي چي ،، زمونږ په پاكه خاوره استعماري قواؤ قدم ايښی دے - د ترور لورې اوس وطن ته د قرباني ضرورت دے - ته راته ووايه چي زه څه وكړم - د گل مرجانې په سترگو كښي غټې

غټې اوبښکې راغلې. زړه ئې بې اختیاره غوندې ودانگل او په رېږدونکو شونډو ئې اغا ته ووي. د ماما زويه زه پښتنه يم زما په رگونو کښې هم د ننګيالي پلار وينه زغلي. په دې جهاد کښې ما د خان نه بيله مه ګڼه. اغا يوه اوږده ساه رابښکله لکه چې زړه نه ئې ډېر لوتې بوج سپک شوی وي. بيا ئې په خپلو شونډو ژبه رابښکله او په نښتي اواز کښې ئې ووي، د ترور لوري ستا جدائي ډېره ګرانه ده، خوددې نه بغېر بله لار نشته چې تا او شين گل نورو مهاجرو سره يو ځای پاکستان ته لاړ شئ. فکر مه کوه زه به هم ډېر زر درشم. ډېر زر،، دا ئې ووي او مخ ئې بل خوا واړولو.

گل مرجاني ته هغه ورځ هم ياده شوه. چې سيد اغا هغه يوې قافلې سره ملګرې کړه. گل مرجاني مخ په دواړه لاسونو کلک نيولې ؤ او چې کله ئې صبر جوابي شونو په بق بق وژړېده قافله د کوزې پښتونخوا په لوري روانه وه. سيد اغا د لاس په خوزولو هغې ته په مخه ښه وئيل او گل مرجاني خپل ګران افغانستان ته په اخري نظر کتل او وړو وړو سلګو سره ئې وئيل،، زما د پلار نيکه وطنه په ځدائې دې سپارم،،.

گل مرجانه خپل زوي شين گل سره پېښور سره نژدې يو کيمپ ته راغله. د ډېرو منتونو او زارو نه پس ورته يوه خيمه ورکړې شوه او هغې ايله د سکون ساه واخسته. د راشن دپاره

ئې روزانه د متعلقه واکمنو ستغې سپورې اورېدې خو په زړه
ئې زغم تېرولو. د هجرت په څلورمه مياشت ئې لور وشوه .
،،وېر مه ،، چې ايله د دريو کالو شوه نو د مور نه ئې د پلار
پوښتنې شروع کړې . خو گل مرجانې به هر ځل هغې له دلاسي
ورکولې او د شپې به ئې ورته د اوده کېدونو وړاندې د پلار
قيصې کولې . وېر مې به د مور په غېږ کېنې سر ايښود ۍ و او د
خپل بابا په فکر کېنې به اوده شوه .

گل مرجانې د اسمان په مخ وريځې څارلې او د ماضي
ددغه يادونو په جلب کېنې دومره لرې تلې وه چې ځان ترې هم
ورک و . د هغې په سپين مخ تودې تودې اوښکې يو بل پسې
زغلبېدې . چې ناگهانې ئې په اوږه چا لاس کېښودو . هغه
وبوږنېده او چې په وار خطايي ئې مخ شاته راواړولو نو
خوبولې شين گل ولاړ و . گل مرجانې زر زر خپلې اوښکې اوچې
کړې او په غريو نيولي اواز کېنې ئې ووې ،، بچيه ته ولې وينې
شومې ئې ،، ،، مورې دا تپوس زه تانه کوم چې په دې نيمه شپه
کېنې ته د خيمې نه بهر په اسمانونو کېنې څه لټوې ،، شين
گل په ژور نظر مور ته وکتل . سيلۍ نوره هم سپوا شوه . گل
مرجانې زوي له هېڅ جواب ورنه کړو . او په درنو قدمونو د
،،وېر مې ،، خواله لاړه . لس کلنې ماشومې ،،وېر مې ،، سترگې
وغړولې . مور په تندي ښکل کړه او شين گل پوهه شو چې مور

مې د وږمې د تبې دلاسه سرگردانه ده - زر زړې خپل خادر راواخستو او چې کله د خیمې نه بهر وتو نو مور د پلونه راوینوو، په دې نیمه شپه چرته ځې،، مور ترې په هېبت پوښتنه وکړه، زه ورځم چې د خور دپاره څه دوائې راپیدا کړم،، شین گل ساه نیولي ووې گل مرجاني یو سوړ اسوبلې وکړو - شین گل ئې خپلې خوا ته رانزدې کړو - او په ژړغوني اواز ئې ووې چې،، کم عقله په نیمه شپه دوائې چرته ده،، هغې په یو لنډ نظر وږمې ته وکتل او بیا د یو ساعت دپاره فکر یوړه - هغې شین گل ته د ډېر سوچ نه پس ووې،، ته د وږمې سره کښېنه زه دا د مې راځم،، شین گل به څه وئیل چې مور ئې په شغ د خیمې نه ووته او شین گل غلې ولاړ پاتې شو -

د اسمان برېښنا نوره هم سېوا شوه - د باران څاڅکي ورو ورو سېوا کېدل او گل مرجاني د اسمان په برېښنا کښې د خپل نامعلومه منزل لارې لټولې - هغه چې کله د مقبرې خوا ته ورسیده نو پښه نیولې شوه - هغې داسې محسوسه کړه لکه چې په اوږو باندې ئې یو دروند اسماني بوج راپرېوتی وي - گل مرجاني د اسمان په برېښنا کښې قبرونو ته وکتل - هغې ته په قبرونو ولاړې شنې او سپینې جنډې داسې ښکاره شوې لکه چې دې پورې خاندې - هغه په یو ځای اټاله ودرېده -

دغه ساعت په لرې غرونو یو بل تندر راپرېوتو او دغه تندر سره چې په قبرونو کومه رڼا خوره شوه نو گل مرجاني پکښې خپل سید اغا هم ولیدو . چې سپینې جامې ئې اغوستې وې او د خدا نه شین د گل مرجاني په لور را روان ؤ . د گل مرجاني په ټول وجود وېنسته نېغ ودرېدل . چې کله به اسمان وبرېښېدو نو هغې به سید اغا هم د خدا شین لیدو . او چې کله به تیاره خوره شوه نو سید اغا به په دغه تیارو کښې ورک شو . څه ساعت تېر نه ؤ چې د لالتین یوه تنه شان رڼا په دغه ځول کښې ښکاره شوه . گل مرجانه نوره هم خوله خوله شوه . رڼا د هغې خوا ته نزدې راغله . هغه شین گل ؤ په وار خطایی ئې مورت ته ووې موري ! زر واپس شه په وږمې څه چل شوم د مـ .

گل مرجاني چې یو ځل بیا د مقبرې لور ته وکتل نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې سید اغا د مړو په خداگانو کښې ورک شوم وي . په درنو قدمونو خیمې ته راوړسیده او بیا چې د لالتین په تنه رڼا کښې په وږمې رابښکته شوه نو وږمې ورو غوندې سترگې وغړولې او دومره قدرې ئې ووې ،،موري بابا به مې کله راځي ،، هغې ،، وږمه ،، خو څو ځلې ښکل کړه سترگې ئې د اوښکور اړکې شوې او څه جواب ته ئې خوله جوړوله چې د خیمې نه بهر ئې د سید اغا خدا واړیده

هغې په وار خطايي کښې شاته وکتل او چې بيا ئې مخ وږمې
ته راگرځولو نو د وږمې سترگې وازې پاتې شوې وې . لکه چې
د خپل ناليدلي پلار د راتلو لارې ته گوري .

ته رانغلې زه دا ستا په انتظار ووم
په ککو کښې مې ارمان شو سترگې سترگې

ماتہ آئینہ

لکہ د نور کلہ پہ شان دا ہم د لاهور یو عام مازیگر
ؤ۔ تہول بنار پہ لوگو کنبی پتہ ؤ۔ ولی د شاہی جومات پہ لوہو
منار و لاوس ہم د شفق رنگونہ واضحہ بنکار بدل۔ ددغہ
رنگونو پہ سیوری کنبی چا پہ خوند خوند د قرآن پاک تلاوت
کولو او خوک د مازیگر د نمائندہ نہ پس د امام صہب خبرو

اورېدو ته غلي ناست وو. بلخوا جومات سره په ډېره لږه فاصله کښې د ,, شاهي محلې ,, خنداگانې هم واضحه اورېدې شوې.

چې څنگه څنگه د ورځې په مخ د تورې شپې تور څادر خورېدو نو د گونگروگانو شرنگا سره خنداگانې نورې هم سپوا کېدې. خو دا څه نوې خبره نه وه. شاهي محلې د ډېرو کلونو راسې د ژوند دا تماشي ليدلې وې.

,, ضمير گل ,, به د هغه ورځې نه هر مازيگر په شاهي محلې کښې ځوړند سر روان ؤ. کله نه چې هغه د خپل کلي نه لاهور ته راغلې ؤ. نو د ډېر کوششونو نه پس ورته معمولي غونډې نوکري په لاس ورغلې وه. هغه د شاهي محلې نه څو قدمه قبلې اړخ ته يو کوارتر په کرايه نيولې ؤ. دغه کوارتر که هر څو تنگ ؤ خو چې ضمير گل به ورته د ماښام په خره کښې سترې ستومانه راغې او په کت کښې به خور وور پرېوتو نو داسې به دمه شولکه چې د مور غېږه کښې ئې سر اېښود وې.

ضمير گل د شاهي محلې د ,, ادا بو ,, نه ښه خبر ؤ خو غريبې ئې لويه مجبوري وه. او ددغه مجبوري د مخه هغه په خپله وړه کمره کښې يو اړخ ته د خپلې ,, مينې ,, عکس لگولې ؤ او بل اړخ ته ئې يوه ,, آينه ,, لگولې وه چې ضمير

گل به ور کنبې کله کله د خپلې جل وهلې خوانۍ څارنه کوله او چې کله به ئې د زړه تارونو د شاهي محلې نغمه وچېرله - نو ضمير گلابه د خپلې ،،مينې،، عکس ته وکتل - خپلې حيا او پښتوبه ورله سترگې ښکته کړې او ضمير گل به زر غوږونو ته گوتې يورې ،،توبه خدايه توبه ،، هغه به د ځان سره ووي -

دا د هغه د کلونو معمول ؤ خونن د هغه زړه ډوب ډوب کېدو د خپل کار نه وختي رااووتو او تر ډېره ناوخته په شاهي محله کنبې سترې سترې گرځېدو - کله به د خورو اوربلونو تماشي ته ودریدو کله به ئې د گونگروگانوشپنگا سره د زړه درزا سپوا شوه او کله به ئې د شاهي محلې غټ خیتود لالانو ته په ژور نظر لاندې باندې کتل - د هغه ذهن ته به ډېر داسې سوالونه راغلل چې د جواب په چل به ئې نه پوهېدو -

د ماښام تیارې په خورېدو وې او ضمير گل ساعت پس خپل کوارټر ته اورسېدو - هغه په مات زړه د کوارټر دروازه خلاصه کړه - او د خور اسمان لاندې په کټ کنبې داسې خور وور پرېوتو چې پېزار ویستو ته ئې هم خیال نه شو - په اسمان کنبې ستورو پټ پټانې شروع کړي وو - ضمير گل دغه ستورو پسې سترگې گرځولې شپه په غزیدو وه خو ضمير گل له بیخي خوب نه ورتلو - هغه بیا بیا اړخونه بدلول - د څه ساعت دپاره ئې یو ځل بیا اسمان ته وکتل - هلته وریځې یو بل پسې

ز غلبدې اوضمير گل داسې محسوسوله لکه چې ټول اسمان په منډو شوی وي. بيا وريځو په دغه منډو کښې يو بل له جوختې غاړې ورکړې او گټان گټان د ضمير گل د سر د پاسه جرگه جرگه شوي. د هغه ساه ډوبه ډوبه شوه. مری ئې ونښته.

،، وريځې ،، د هغه په ذهن کښې الول کېدې هغه راپاڅېدو دوه درې گوته اوبه ئې په ډېر زور د مری نه تیرې کړې. او بيا د شپې په توره تیاره کښې په درنو قدمونو بهر ووتو. هغه ته د کوارټر د بندولو خيال هم رانغی او لږه شيبه پس په داسې حال کښې کوارټر ته واپس راغی چې ،، د زړه درزا ،، ئې نوره هم سېوا شوې وه. د هغه په هر رڼ کښې زلزله وه. د تندي خوله ئې اوچه کړه او بيا نېغ کمرې ته ننوتو هغه په ،، آئینه ،، کښې د ځان کتو دپاره لکه بُت اورېدو خو ،، آئینه ،، په مینځ بيله شوه. ضمير گل خپل ټوټې ټوټې مخ ته نه شو کتلې ساه ئې راماته شوه او په وارخطايۍ ئې ،، عکس ،، ته مخ راواړولو. ،، عکس ،، هم ضمير گل سره سترگې ونه لگولې شوې او په درز پر مخې راپرېوتو. ضمير گل په درنو قدمونو ،، عکس ،، ته نژدې ورغلو. په رپېدونکو لاسونو ئې عکس راپورته کړو او چې کله ئې د عکس سترگو ته وکتل نو د خولې

نہ ئی بی اختیارہ کریکہ ووتہ حکہ چہ ،، عکس ،، ٲول پہ وینو
کنبی لہلے شوے ؤ۔

چہ مہ د فکر آئینہ ماتہ شوہ
اوس بہ د خان تصویر پہ خہ کنبی گورم

د شپي سيورے

توله ورخ واورې وريدلې وې خو د اسمان په مخ لا اوس
هم تورې او گورې وريخې گرځېدې راگرځېدې . کله کله به
اوبنان اوبنان يو خوا بل خوا روانې شوې او په مينځ کښې به
ئې سپوږمۍ داسې مخ رابنکاره کړو لکه د ډېر عمر سترونده
پښتنه چې د دروازي په چوند کښې مخ رابنکاره کړي . شپه

یخه وه او د سپوږمۍ په تته رڼا کښې گیر چاپېره غرونه داسې
 ښکارېدل لکه چې د سپینو واوړو لوتو لوتو بتان د خاموشۍ
 په ژبه یو بل ته ډېر څه وئیل غواړي. چې شپه په غزیدو شوه نو
 ورسره نری نری یخه سیلی راوالوته. خو ساعت تېر نه ؤ چې
 ددغه سیلی رفتار په سپو کېدو شو او بیا دومره سپو شوه
 چې د ځول شکل ئې اختیار کړو. تورو او ګورو وریځو یو بل له
 نورې هم جوختې غاړې ورکړې. ګېر چاپېره داسې نوره تیاره
 خوره شوه چې د ژمي شپه ترې هم ویریده. او چې کله به سیلی
 د کلي په کورونو کښې چورلک وخوړو نو د تاخونو لوبښي به په
 زمکه داسې راغورزېدل چې اواز به ئې تر لرې لرې پورې
 اورېدو کېدو شو. د کلي سپو به د اسمان برېښیدو ته وځپل
 خو یخنی به ورله زر خولې تپې کړې. کله کله به چرته لرې د
 ونو د ښاخونو د ماتېدو او د کچه دېوالونو د غورزېدو اواز هم
 راغی. خونه په ځول او طوفان کښې کمه راتلو او نه فطرت د
 چا د جونګړو په وړاندو ملاله ؤ. څه ساعت پس سیلی سره د
 باران غټ غټ څاڅکي داسې کاره واره راپرېوتل. لکه چې د
 ډېر زغم او صبر نه پس د یو مټین په مخ ناقراره اوبسکې کږې
 وږې روانې شي.

په دې ځول او طوفان کښې سیاله د ځان نه بې پروا د
 لوتې مقبرې په بڼې کښې د لوتو چنارونې لاندې ولاړه وه. سیلی

د بن ټولې ونې ټېل ټېل کولې او کله کله به ئې د سيالې د مخ نه څادر هم پورته کړو. - خو هغې به څادر په سر سم کړو او په توره تیاره کښې به ئې تور اسمان ته وکتل. - چې کله به د سيالې زور سره د بن د ونو شور په فضا گانو کښې خوریدو نو سيالې به داسې محسوسوله لکه چې هغوي هم د چا په بې وسۍ ژړا کوي. -

هغې به دغه ژړا اورېده او ورسره به ئې په سپین مخ د حسرت او ارمان اوبښکې لړۍ کېدې. - چې شپه نوره هم وغزېده نو د مقبرې په مېنځ کښې یوه رڼا ښکاره شوه. - سياله وېرېږه رڼا ته ئې په غور وکتل. - رڼا په دغه ځول او طوفان کښې څه ساعت په ځانې ولاړه وه. - او بیا د هغې په لور را روانه شوه. - په رڼا پسې شاته یو سیوری را روان ؤ. - ځول دنیا په مخه اخستې وه. - او سياله دغه سیوري ته فکر وړې وه. -

رڼا چې کله د چنار لاندې له راغله نو د سيالې نه په څه فاصله باندې ودریده. - ولې سیوري لاوس هم د مقبرې په ونو کښې د سيالې په ټال جوتې خوړې. - سيالې ساه رابښکلې وه. - ولې په خپلو وړو سلگو ئې اوس هم لاس ننه رسېدو. - ته څوک ئې، ، سیوري پوښتنه وکړه. - د سيالې ټول وجود وېرېدو. - په یخه یخۍ کښې ئې په تندي توده توده خوله راماته شوه. - په رېږدونکو شونډو ئې ووي، ، زه. - زه سياله یم د خان بهادر

لور،، سيوري يو اوږده ساه رابنځکله او سيالي د هغه د ساه گرمي محسوس کړه.،، په دې ځول او طوفان کښې دلته څه کوې،، سيوري بيا پوښتنه وکړه. سياله ټوله خوله شوه. بې اختياره ئې د خولې نه وختل،، زه په... زه په خپل گل باچا پسې راغلې يم،، څوک گل باچا... د چا گل باچا،، د سيوري په لهجه کښې تجسس ؤ. وار خطايي وه.

سيالي نه غوښتل چې وړاندې څه ووايي خو ناقراره سلگو ئې د زړه خبره خولې ته راوسته هغې په غور سيوري ته وکتل او بيا ئې ټوله قيصره بيان کړه. هغه قيصره، کومې چې د سيالي ژوند ناقراره کړې ؤ. او ځان ورته مجرم ښکارېدو. د هغه گل باچا قيصره څوک چې په سيالي مټين ؤ. خو غريب ؤ او ځکه نو چې کله د خان بهادر خان زلمې زوئې د هغې د مينې په دنيا شکمن شونو د داسې ځول او طوفان په شپه ئې په چارو ټوټې ټوټې کړې ؤ. او د هغه لاش ئې بيا د کلي لور ته نهر ته اچولې ؤ. خو د قاتل پته ئې ځکه نه وه لگېدلې چې د کلي په تايه کښې د هغه د بوډا او غريب پلار د خبرې اورېدو دپاره هېڅوک هم نه وو. دا راز صرف او صرف سيالي ته معلوم ؤ. خو غږ ئې ځکه نه شو کولې چې په کور کلي کښې ئې د پلار نيکه په لمن داغ لگېدو.

د گل باچا د مرگ نه پس به چې کله هم د ځول او طوفان شپه وه نو سیاله به مقبرې ته راتله او ترنیمو نیمو شپو به د لوئې چنار د ونې لاندې ولاړه وه. او د خپل ارمان په مزار به ئې اوبنکې تویولې. سیالې چې د گل باچا د اخري سلگو قيصه کوله نو پخپله هم سلگو نیولې وه. خو چې زړه ئې راډک شو نو بق بق په ژړا شوه. د هغې ژړا سره اسمان ډېر زیات وبرېښېدو او د سیالې سترگې د سیوري په مخ پرېوتې. د هغه گرېوان شلېدلې ؤ. د هغه سر سرتور ؤ او د ږیرې وینسته ئې گله وډه. په یو لاس کښې ئې رڼا نیولې وه او په بل لاس ئې خپلې اوبنکې اوچولې.

د سیالې خوله وازه پاتې شوه. بیا ئې په وار خطایې. ووی. ،،بابا ته خو هم ژاړې ولې،، سیوري به لاشه جواب ورکولو چې ځول او طوفان نور هم سپوا شو. ورسره د باران کږې وږې شیبې هم راغلې. په مقبره کښې د ونو د څانگو د ماتیدو او دمړو د خنداگانو اوازونه سپوا کېدل. رڼا د سیالې د مخ نه ورو ورو په بیرته روانه شوه. او هغې رڼا پسې روان سیورم هم ولیدو. د هغې ټول وجود د ویرې نه خوله خوله ؤ او ذهن ته ئې ډېر سوالونه راتلل. رڼا چې کله د قبرونو مینځ ته ورسیده نو د څه ساعت د بلیدو نه پس مړه شوه. د مړو خنداگانې نورې هم سپوا شوې او بیا چې سبا شونو د کلي

خلقود برچم،، شمالے کاکا،، د خیل خوانی مرگ زوئے،، گل
باچا،، د قبر سر ته مریا موندو۔

په سلگو کښې هم اظهار کولې نشي
لویه خدایه څوک مجبوره پیدا نکړې

ما معاف کرہ

،، ما خو پہ خو خُله قسم و کرو ماریہ زہ... زہ پہ
دہرو زیارتونو و گر خُبدم - دہری توبہ می وویستی و لی زہ
بادشاہ دے خُکہ نو مانہ هر وخت ،، تا ،، غواری - تا ماریہ
صرف او صرف تا... زہ نہ پوہپریم چہ تا نہ خنگہ زہ صبر کرم
اخر خنگہ ؟... تہ چہ ماتہ پہ چپلہ خولہ داسی خواہہ خواہہ

گوری نو لبونے زپہ می ڊپر خہ غواری... ولی زہ هېڅ نه شم
 کولے... زما معصوم ارمان دا کله مني چي زما او ستا تر
 مېنځه ډېره لويه فاصله ده تا په نازونو کښې سترگې غړولي
 دي او زه په غمونو کښې رالوئ شوی یم... زه خود خاورو د
 داسې کچه کور اوسېدونکې یم کوم کور چې په ټول عمر کښې
 د خوشحالي خوب هم نه دے ليدلے... منم چې زه تالو محلو نه
 نه شم جوړولے... ولی د زپه په محل کښې مې د ډېرې مودې
 راسې ساتلې ئې... زما په هره ساه کښې او زما د وينې په هره
 قطره کښې ستا مقدس ارمان خوندي دے... ماريې ما که
 خدائے پاک ته په سلگو سلگو ژړلي دي نو زما هرې سلگۍ او
 هرې اوبنکې ترې نه ستا سوال کړے دے... د خپلې هرې
 خوشحالي په بدل کښې د خپلې هر تمنا او هر خواهش په بدل
 کښې خو ماريې ته خاموشه ولی ئې؟ خه خو ووايه کنه... دا
 خاموشي... دا خاموشي خو ما خوري... خه خو ووايه کنه اے
 بس دمره چې يو ځل راته، خپل، ووايه... بيا مې هېر کړه... د
 همېشه دپاره... زه درته منت کوم... ماريې منت درته کوم... ته
 ... ته گوري نه؟... د حالاتو او وختونو سپوري مونږ پسې دي
 ... زه ویرېږم... زه... زما په وجود خو... زما په وجود خو
 توده توده خوله راماته شوه... ماتہ الله هو ووايه... ما اوده کړه
 ماريې ما اوده کړه ته... ته زما په سينه سر کېږده... او... او

هم دغه شان چې ماله خوب راشي چې زه اوده شم ماريې چې زه اوده شم ،،.

هغه سترگې پټې کړې او د ماريې تصوير ئې سينې پورې جوخت کړو. د هغه وړو وړو سلگو هغه د خيال په نيلۍ سور کړو. او د حسرتونو او ارمانونو په جلب کښې ئې ډېر لرې بوتلو. ډيوه لاوس هم د هغه سرته بليده. باران کم شوم و خو چې کله کله به شيبه تيزه شوه. هغه به داسې محسوسه کړه لکه چې په کوټه څوک منډې وهي د هغه ټول وجود به په رپيدو شو او د ماريې تصوير ئې سينې سره نور هم جوخت کړو.

،، ماريه ،، د هغه د ډېرې مودې راسې خوبه وه ولې نن ئې په زړه بې اختياره راوړېدلې وه. هغه ته د سپوږمۍ په رڼا کښې د ماريې خبرې رايادې شوې. هغه په دغه شپه هم ډېر ژرلې وو. ولې ماريې ته پته نه وه بيا ورته د هغې ټول خطونه راياد شول چې پکښې مينه وه او د مينې غوښتنه وه. هغه بې اختياره اسويلي کول چې ناگهانه چا دروازه وټکوله. هغه سترگې وغړولې ډيوه ئې راواخسته او په درنو قدمونو دروازې له ورغې. د هغه په مخ اوښکې روانې وې دروازه بيا بيا وهلې کېده اوچې کله هغه دروازه خلاصه کړه نو هلته څوک هم نه وو. د شپې په توره تياره کښې د باران شېبو يو بل پورې خندا کوله. هغه د څه ساعت دپاره په دروازه کښې شکمن شاتنې ولاړ ؤ او

د ډيوې په تته رڼا كښې ئې اخوا د پخوا كتل - بيا ئې دروازه بنده كړه او لا كمړې ته رارسېدلې نه ؤ چې دروازه بيا ووهلې شوه خو دا ځل ورسره د ماريې اواز هم ملگره ؤ . - شابه دروازه بيرته كړه ټوله لونده شومه ، ، د هغه د پښو نه لكه چې زمكه تختيدلي وي . د كمړې په مينځ كښې اټاله ودریدو اواز بيا راغی ، هسې دې دومره يادولم شابه دروازه بېرته كړه ، ، هغه د ماريې اواز اورېدو ولې نه پوهېدو چې څه وكړي . په زړه كښې ئې ډېرې وسوسې تلې راتلې . د دروازې درزېدل ورو ورو سېوا كېدل او ورسره د ماريې د ژړا اواز هم راتلو .

هغه يو ځل بيا ډيوه راواخسته د باران شېبې ښې تيزې شوې وې . او بيا چې څنگه هغه دروازه بيرته كړه نو چا ورله په مخ يوه درنه خپېره وركړه او دغه خپېرې سره اسمان وبرېښېدو . هغه په دغه رڼا كښې په خپله دروازه كښې يو سپورم وليدو چې په بق بق خاڼدي . د هغه وجود وېرېدو . دروازه ئې په درز بنده كړه او چې كمړې ته رانتوتو نو ډيوه ئې ايله په تاخ كښې اېښودې وه چې په كټ كښې خور وور راپرېوتو . د هغه په مخ توده توده خوله راماته شوه . ټول ساه ساه شو . د هغه د سترگو وړاندې هاغه سپوري چورلكونه خوړل . هغه د دروازې نه بهر اوس هم د ماريې خنداگانې اورېدې . په رپېدونكو لاسونو ئې د ماريې تصوير يو ځل بيا سينې سره

جوخت کړو . . زه ویرېږم . . لېونی ما اوده کړه . . ما اوده کړه ، هغه دومره قدر اووې او بیا ئې سترگې پټې کړې او هله ئې سترگې وغړېدې چې دروازه چا بیا وټکوله . هغه یو نظر بهر وکتل باران ودرېدلې ؤ شپه تېره شوې وه او توده غرمه وه . هغه په ډېره مشکله د کټ نه راپاڅیدو . سترغلي ئې پرسیدلي وو او سترگې ئې تر اوسه سرې وې . هغه په راکښلو قدمونو دروازې ته ورغی او چې دروازه ئې بېرته کړه نو مخامخ ډاکي ولاړ ؤ . هغه له ئې یو خط ورکړو او په شغ لاړو .

هغه لفافي ته وکتل زړه ئې اختیاره ودانگل د شپې ټول واقعات ئې ذهن ته راغلل په رپېدونکو لاسونو ئې د ماریې رالېږلې خط پرانستو . هغې د نورو ډېرو خبرو نه علاوه په واضحه ټکو کښې لیکلي وو چې ، ما معاف کړه . . . ، د ، معاف ، ، ټکي سره په هغه سر وچورلیدو او ځان ورته د هاغه سوال کړي په شان ښکاره شو څوک په ټوله ورځ د ښار په بازارونو کښې گرځي او هر چا ته لاس نیسي ولې هر شته من او په کور پوره سړی ورته په ډېر نفرت او سپکاوي سره وائي ، معاف کړه ، ، د هغه په مخ ناقراړه او ښکې په یو بل پسې زغلبېدې د ماضي هر یو یاد ورته نیمگړی خوب ښکاریدو هغه کمري ته دننه راغی د ماریې تصویر ئې راواخستو ، د حسرت او ارمان په ډکو سترگو ئې ورته وکتل . هغه داسې

محسوسه کړه لکه چې د ماريې تصوير هم د هغه غريبې پورې
خاندي او ورته وائي چې :-

پېوند د شال او شړۍ نه شي
په رڼا ورځې باندې مه وينه خوبونه

شناختي کارڊ

د شپي په توره تياره او چپه چپيا کښي د حادثي
 اواز تر لرې لري پورې او بدمه شوم و. او د خواو شا د نزدې
 کلو خلقو د حادثي حائے ته رامنډې وهلې. کر مې ، ورومې
 سرې و چي دغه حائے ته راوړسيدو. هغه په بس کښي د مړو او
 ژوبلو کسانو اندازه نه شوه کولې. خود ژوبلو کسانو زيرگي ،
 د زنانو ژړا او د ماشومانو چغې ئې اوريدې. هغه يو نظر اسمان

ته وکتل چي ورباندې د تورو او گورو گورو وريځو داسې تور
 خادر خو و چي نه خو ورکښې د ستورو څه نخښې ليدۍ شوې
 او نه ترې د سپوږمۍ رڼا سترگې ښکاره کولې شوې. بيا ئې د
 خپلې بيتري پۀ رڼا د يو پرق دپاره ژوبل کسانو ته وکتل. د
 حادثې د زپلو کسانو په زړونو کښې دغه پرق د امېد ډيوې بلې
 کړې خو کرمي بيا بيتري بله نه کړه او په توره تيارۀ کښې ئې
 ځان ژوبل کسانو ته ورسولو هغه يو يو کس ته ورنژدې کېدو او
 خپل ريډونکي لاسونه به ئې د هغۀ په جېبونو تپول. خو چي
 کله به ژوبل کس زبیرگۍ او کړو نو ز به ئې ترې لاسونه رانېکل.
 او بيا هغه،، يو داسې ژوبل کس،، ته نزدې ورغۍ چي
 ډېر دروند زبیرگۍ ئې کولو. کرمي يوه اوږده ساه رانېکه او په
 اطمینان سره ئې ورله په جېبونو لاسونه ووهل څۀ کاغذونه ئې
 ترې راويستل خو دا پوهه نه شو چي دا روپۍ دي او که نور څۀ
 کاغذونه... او بيا... په دغه توره تيارۀ کښې د هغۀ ددغه
 ژوبل سړي په لاس گړۍ ته پام شو چي ورکښې د،، ژوند
 رفتار،، ځلا کوله. کرمي لاس وراوږد کړو او گړۍ ئې ترې
 جېب ته کړه.

کرمي به لانور کسان لټول چي د لرې نه ئې رڼاگانې
 وليدې چي د حادثې لوري ته را روانې وې. هغۀ زړ په دغه تيارۀ

کښې يو اړخ ته شو او چې بيا د کلو خلق د ژوبل کسانو د امداد دپاره رارسېدل نو کرمي ځان خپل کورته رسولې ؤ .

هغه د پنجويه سر خپل کټ له ورغې . په کور کښې چې په چپيا وه . هغه گړۍ په لاس کړه او په کټ کښې ئې پښې وغزولې اړخونه ئې بدلول رابدلول او په زړه کښې ئې د گړۍ د قيمت په حقله اندازې لگولې . يوه منصوبه به ئې جوړه کړه زړه به ئې هغه وړانه کړه . او بيا به ئې په بله منصوبه سوچونه شروع کړل . په دغه ذهني کشمکش کښې د کرمي سترگې ورغلې .

چې کله د سحر رڼا لگېده نو مور ئې مانځه له پاڅېدلې وه . هغې په خوب اوډه کرمي ته په ژور نظر وکتل او چې بيا ئې د هغه په لاس گړۍ ته پام شو نو زړه ئې بې اختياره ودانگل . هغه په چاقو قدمونو د کرمي خوا له ورغله او هغه ئې خوب نه راويښ کړو . کرمي په خوبولو سترگو مور ته په غصه وکتل او ورته ئې وويې ،، څه چل د مې ،، مور ترې نه په وار خطايۍ تپوس وکړو چې ،، دا گړۍ چرته وه؟ ،، کرمي ورته سمدستي جواب ورکړو ،، --- دا --- دا خو زما د يو ملگري ده ،، مور ئې زوئ ته په غور وکتل په اوچو شونډو ئې ژبه رابښکله او ورته ئې وويې ،، هلکه بهانې مه جوړوه . سمه خبره وکړه دا گړۍ چرته وه . کرمي د مور په دوباره پوښتنه لږ ويريډو او مور ته ئې وويې ،، دا --- خو ما اخستې ده د برکلي د اول خان نه ،، مور ئې په

سوالیه نظر کرمي ته او کتل - اوئې وئیل ، په سترگو پوندې
 شې دا خودې د پلار گړۍ ده ، د کرمي د سر نه لکه چې شنه
 لوخړه ختلې وي - د هغه د سترگو نه سمدستي خوب وتښتېدو -
 په مری کښې ئې لارې اوچې شوې - مور ته ئې برنډ برنډ وکتل
 او په رپېدونکو لاسونو ئې جېب ته لاس کړو - چې د جېب نه ئې
 کاغذونه راووېستل او ورته ئې وکتل نو ورومې نظر ئې د خپل
 پلار په شناختي کارډ پرېوتو چې په سرو وینو لرلې وو -

چې خپل ، ارمان ، په وینو سور وینمه
 په خپلو سترگو مې باور نه راځي

ٲٲٲٲٲ سٲرگٲ

د مور د مرگ نه پس به ماشومه ،، ناز ٲري ،، د
مشر خان ٲه کور کښٲ يو خوا ته غلٲ ناسته وه . که ،، غٲٲٲ بي
بي ،، به ورته د څه کار ووٲٲل نو هغٲ به ٲه چٲه خوله کار وکړو
- او بيا به يو خوا ته يوازي يوازي کښٲناسته - خو وخت سره سره
هغٲ دغه د ژوند غم له ٲه خٲله سٲنه کښٲ ځائٲ ورکړو او د
خٲلٲ مور ٲه رنگ ئٲ د ،، نائٲکانو ،، خدمت ته ملا وتړله - او

بيا چې څو کاله پس د هغې د معصوميت سره ،، ځوانۍ ،،
مستي شروع کړه نو د هغې په سور سپين مخ د رنگونو پټ
پټاښي سپوا کېدل . په زړو او خيرنو جامو کېنې به پرې هم د چا
دا گمان نه راتلو چې گني ،، نازيري ،، ددې کور نوکره ده . د
مشر خان لويه به د نازيري بنائست ته ټينگېدۍ نه شوې ځکه
نوپه وړه وړه خبره به ئې تنگوله . خو نازيري دغه ،، نازونو ،، ته
ځان نيولې ؤ . ځکه چې د خدائے پاک په لويه دنيا کېنې د هغې
د ډاډ ځائ هم دغه کور ؤ .

يوه ورځ چې ،، غټه بي بي ،، د خپل کشري ورور واده
له برکندي ته لاړه نو نازيري ئې کور کېنې پاتې کړه . خو دا څه
نوي خبره نه وه ځکه چې د غټې بي بي په هغې اعتماد ؤ .
،، نازيري ،، چې د کور کارونه راغونډول نو بيا د پاسه غرمه وه .
هغې د خپلې خوښې هغه جامې راواخستې کومې چې ئې درې
کاله وړاندې ورکوتې اختر له جوړې کړې وې . هغې يو نظر دغه
جامو ته اوکتل د ځان سره مسکې شوه او بيا د ماسپښين د
مانځه د تياري دپاره غسل خانې ته ننوته . هغې په خپل بدن په
خوند خوند اوښه اچولې او ورسره ورسره ئې په شونډو کېنې يوه
داسې سندرې الول کېده چې هغه پرې پخپله هم نه پوهېده . دا
غالباً د هغې د مايوسۍ اظهار ؤ چې کله کله به د لاشعور نه تر
شعور پورې رارسيدو او بيا به د شونډو په سرونو کېنې ورکېده

د هغې سترگې پټې وې چې دغه ساعت د غسل خانې دروازه په درز خلاصه شوه. د ناز پري سترگې بقیې او خوله وازه پاتې شوه. مخامخ مشر خان ولاړ و. هغې که هر څو د ځان را انځار لو کوشش کولو خو د مشر خان د سترگو پردې شلیدلې وې. د غسل خانې وړیو ځل بیا پورې شو او دا ځل چې خلاصیدو نو ناز پري ترې کوزې سترگې راووته. هغې په خپله بې وسه ورځ ډېرې اوښکې توې کړې. ذهن ته ئې ډېرې خبرې راغلې خو د هر سوچ او هر فکر انجام د هغې د رسوایی نه سېوا بل هېڅ هم نه و.

ددې واقعي نه پس به ،،ناز پري،، په کور کښې خاموشه خاموشه ناسته وه. ،،غټې بي بي،، ترې څو ځله پوښتنه هم وکړه خو هر ځل د هغې په مخ تودې تودې اوښکې یو بل پسې وزغلیدې او خاموشه پاتې شوه. څو ورځې پس چې کله مشر خان د کلي د ،،جرگې،، نه واپس کور ته راتلونو د خپل کور نه ،،قبلې اړخ،، ته ئې د جوارو په پټې کښې خپل نوکر ،،تور گل،، سره د چا پټې پټې خبرې واوړیدې. مشر خان دغه خبرو ته پښه نیولې شو د هغه ذهن ته ډېر څه راغلل. غاړه ئې تازه کړه او چې کله ئې د جوارو پټې ته د ننوتو اراده کوله نو جوار وړقېدل.... د خان تلوسه نوره هم سېوا شوه او بیا ساعت تېر نه

وچي د هغه پېغله لور د جوارو د پتي نه راووته او كوزې
سترگې په شغ كور ته ننوته.

كه دې سترگې د شعور كله بينا كړې
د خپل ذات په آئينه كښې به ،، ځان ،، ويني

خادر

هغه د خه ساعت دپاره خوړند سر ولاړ و او د
سوچونو په لوتی دریاب کښې ئې غوږې وهلې . بیا ئې سر
راپورته کړو . یو نظر ئې د خپل کچه او خاورین کور ، برگو ، ته
وکتل چې جولاگانو ورکښې جالې جوړې کړې وې . بیا ئې خپلو
لاسونو وکتل کوم چې داسې چاؤدلي وو لکه چې چا په تېره
چاره غوڅ کړي وي . د هغه د لاسونو رنگ که هر څو سور سپین

هغه ٻيو ڀر اوږد اسوبلے وکړو . او د خپل کور هغه الماری له ورغے کومې چې لاتر اوسه پورې ووړ،، نه ؤ ليدلے . هغه د الماری په بره تاخ کښې پروت قرآن شريف را اوچت کړو هغه قرآن شريف چې د ،، تبرک،، دپاره د دوي په کور کښې پروت ؤ . ولې د کلونو تېرېدو باوجود لا اوسه چا پرانستے هم نه ؤ . هغه يو ساعت قرآن شريف خپلو سترگو پورې کلک نيولے ؤ .

بیا ئی د هغی د لاندی پرتی خوروی۔ راواخستی۔ په ژور نظر ئی روپو ته وکتل۔ وښکي ئی تښتېدل ځان سره ئی ووی،، نن نه صبا له که خبر وي،، هغه روپی۔ یو ځل بیا د قرآن شریف لاندی کېښودې او ځان سره ئی غلي غوندې وخندل۔

د هغه نوم،، کشمال خان،، ؤ۔ ولې غریبی۔ کشمالی کړی ؤ۔ د لوی کلي نه لرې په یوه باندېه کېښې وسیدو۔ په ټوله باندېه کېښې لس پنځلس کورونه او یو جومات ؤ او هم دغه د کشمالی دنیا وه۔ د هغه پلار به کلي ته روزانه د لرگو گېډی راوړو۔ او د هغې په پېسو به ئی،، کډه،، ساتله۔ د پلار د مرگ نه پس چې کشمالی په وړمبي ځل تبر په اوږه کړو نو مور ئی ورته بې اختیاره په ژړاښوه۔ او سینې ته ئی راجوخت کړو۔ د هغه په نازکو اوسرو سپینو لاسونو کېښې تبر کله ښه ښکارېدو خو غریبی ورسره هم دغه،، ښه،، کولې شو۔ ځکه نو ورو ورو عادت شو او بیا ئی دغه معمول ؤ چې سحر وختي به ئی د لرگو گېډی په شا کړو کلي ته به راغی او چې کله به لرگي خرڅ شول نو څه به ئی د مور دوايي شوه او څه،، چاڼې گوړه،،۔

هغه به دا هر څه د خپل خیرن او شیلدلي خاد په پڅکي پورې وتړل او کور ته به سترې سترې روان شو۔ چې کله د کلي د لوی سکول خوا ته ورسېدو نو د څه ساعت دپاره به اورېدو۔ هر ماشوم ته به ئی په زیر زیر کتل۔ او چې د سکول

ماشومانو به په اوچت اواز د قرآن پاک تلاوت کولو نو کشماله به ورته ځوړند سر ولاړ ؤ . په مخ به ئې غټې غټې اوبښکې راتلې او هر یو تکه به ئې د زړه تل ته کوزیدو . هغه به هر ځل ځان سره وئیل چې ،، دا ځل به که خبر وي د جومات د مولوي صېب نه سبق شروع کوم ،، خو غریبی مسلمانۍ ته نه پرېښودو .

د لوی سیکول نه وړاندې د بسونو او ټانگو اډه وه چې ورته بالکل مخامخ د ټوکو یو غټ دوکان ؤ . په دغه دوکان کښې به هره ورځ ټوکي خرڅېدل . کشماله به کله کله د دغه ټوکو د رنگونو تماشې ته پښه نیولې شو . خو چې کله به ئې خپلې خیرې لمنې ته وکتل نو په اوچو شونډو به ئې ژبه رابښکله او د هاغه ځای نه به چاق چاق روان شو . ولې د څو میاشتو راسې به کشماله دغه دوکان ته هره ورځ ودرېدو . لږ ساعت نه ډېر ساعت . هغه به په دوکان کښې مخامخ یو ځوړند خادر ته کتل او د دغه خادر د هرتاړ په هر یو رنگ کښې به ورته خپله پېغله خور ،، گل جانه ،، ښکارېده .

هغه به په خیال او تصور کښې دغه خادر گل جانې ته په سر کړو . ورته به ئې په غور وکتل . په سترگو کښې به ئې د خوشحالی اوبښکې لارې راغلې . هغه به ئې په تندي ښکل کړه . سینې ته به ئې راجوخته کړه او ورته به ئې ووي چې ،، گل جانې زه نن ډېر خوشحاله ،، خو هره ورځ به د لارو بسونو هارنوند

کشمالي د فکرونو دغه رنگينه سلسله شلوله. هغه ځان سره دا کلکه فېصله کړې وه چې هم دا څادر به خپلې خور له يوه ورځ څا مخا اخلي. ځکه نو د څو مياشتو راسې به ئې هره ورځ د لرگو د پېسو نه څو روپۍ بچت کولې او غلې غوندې به ئې د قرآن پاک د سپوري لاندې کېښودې. هغه دوه درې ځله گل جانې ته ذکر هم کړې ؤ خو گل جانې به ورته د خدا شنه شوه او ورته به ئې وئيل چې ،للاتا دې خدائې لري زما د سر څادر خو ته ئې ، ، کشمالې به د خپلې خور په دې خبرو ډېر خوشحالېدو. نن چې کله گل جانې سحر وختي اوبوله لاړه. نو د کشمالي دغه د مودو ارمان راوړايدو. خو ځان سره ئې ووي ،نن نه سبا له کخېروي ، ، .

د خيالونو د گرداب نه د راوتو نه پس هغه گېډه په شا کړو او کلي ته راغې. نن د هغه گېډه گران خرڅ شو ځکه نو مور له ئې دوائې هم واخسته او ځان ته ئې د دوو روپو کباب هم واخستل. کباب د هغه ډېر خوښ وو. خو د غريبۍ پرې مړه گېډه هم سود نه وه. نن چې هغه کلي ته راغلو نو د ټوکو لوتې دوکان ته په ډېر اعتماد سره او درېدو څادر ته ئې لاندې باندې وکتل ولې لاس ئې ورنزدې نه کړه ځکه چې جېب ئې خالي وو. کشمالي ټوله شپه د خوشحالي نه په وينه تېره کړه. کله به ئې وئيل چې هسې نه گل جانې په دغه څادر کېښې د نظره

شي - کله به ئې سوچ کولو چې هسې نه چې څوک ئې رانه رشته وغواړي - گل جانۀ د ورور د احساساتو نه خبر وه ځکه نو ورسره ويښه ناسته وه - کشمالي ورته څو څو ځله ووې چې ،، جينۍ اوده شه ،، خو هغې به ورته ووې چې ،، ماله خوب نه راځي ،، اخر شپه صبا شوه کشمالي نن خپلې هاغه جامې واغوستې کومې چې ئې پينځۀ کاله وړاندې غټ اختر له جوړې کړې وې خو په هر ورکوتي او لوائۀ اختر کښې د اغوستو باوجود لاوس هم نوې وې - د پلاستېکو هغه بوتان ئې په پښو کړل په کومو پورې چې ورله خور په ډېره مينه رنگا رنگ توتې کلکې کړې وې - په وېښتو کښې ئې ډېره موده پس گومنز ووهله - نن هغه لرگي نه راوړل ځکه نو چاق چاق روان شو - په لاره چې به ورله څوک هم مخې له ورغلل نو کشمالي به ورته د څۀ تپوس نه بغېر ووييل چې ،، کلي کښې مې څۀ کار دے ،، چې څو قدمه به لاړو نورو غوندې به ئې په جېب لاس ووهلو او دا تسلي به ئې وکړه چې د قرآن پاک د سپوري نه را اخستې روپۍ لاوس هم د هغۀ په جېب کښې دي -

چې کلي ته راوړسېدو نو نېغ د ټوکو لوائۀ دوکان ته ورغۀ او د څۀ تپوس نه بغېر په رومبي ځل خادر ته نژدې ودرېدو - خادر ئې په گوتو کښې واړولو او واپړولو - د هغۀ په سختو او چاؤدلو گوتو هغه خادر نور هم نرم لگېدو - دوکاندار

کشمالي ته لاندې باندې وکتل خو د هغه په مخ د اعتماد په وجه غلې پاتې شو. ,, دا په خور وپی د م؟ ، ، کشمالي غلي غوندي ووي. ,, په دولس سوه ، ، دوکاندار خبره په لنډو کړه او د کشمالي د سر نه لکه چې شنه لوخړه ختلې وي . هغه چرته په عمر کنبې هم دا سوچ نه و کړې چې د خادر قيمت دولس سوه روپۍ هم کېدای شي .

د کشمالي په سترگو تیاره خوره وه . د دوکان نه یوې ډډې ته کنبناستو او خپل جبب ئې راوښپړدو . هغه په رپدونکو لاسونو د خپلو پینځو میاشتو جمع کړې روپۍ شمارلې . دوه درې ځله ترې شمېر هم خطا شو خو بیا ئې حوصله وکړه او چې ټولې روپۍ ئې شمار کړې نو ايله پنځه سوه او درې اويا اوختې .

د هغه په تندي خوله راماته شوه . او مری ئې ونښته . بیا ئې زړه ته راغلل چې ,, زه به خپل کېدای دې دوکاندار سره ټیکه کړم او په خو ورځو کنبې به ورته د گل جانې د خادر قيمت پوره کړم ، ، دغه وخت هغه نه د خپلې بودۍ مور علاج او د خیتې غوښتنې بیخي هیرې وې . هغه راپاڅېدو خو دا ځل ئې داسې محسوسه کړه لکه چې د ټولې دنیا بوج هم د هغه په سروې . دوکان ته ورغی خو هلته خادر نه ښکاریدو . په هغه سر وچور لیدو او د خولې نه ئې بې اختیاره وختل ,, ... آغه

آغه خادر؟.....،، دوکاندر به خه وئېل غوبستل چې د موټر هارن د کشمالي پام سړک طرف ته راوگرځولو د دوکان مخې ته ولاړ موټر کبښې يوه ديسي ميم صېبه ناسته وه. د هغې په مخ باندې د ميک اپ،، پيڅې،، واضحه بنسکارېدې. د هغې سر سرتور و ځکه نو کشمالي د حيا نه بنکته وکته او چې په دوېم نظر ئې ميم صېبې ته کتل نو د هغې هم هاغه خادر په سر و. د هغه په ذهن کبښې د گل جانې خيال په تيزۍ سره چورلک وخوړو. زر ئې مخ دوکاندار ته راواړولو.،، د.... داسې بل خادر شته....،،،، ولې نشته خو په نغدو،، دوکاندار د هغه په لاس کبښې پنځه سوه او درې اويا روپۍ ليدلې وې د کشمالي په سترگو کبښې منت او بې وسۍ غاړې وکړې خو دوکاندر هغه ته هډو ونه کتل. هغه د خپل ضمير سره خپله غريبه ورځ ژړله او په درنو قدمونو د لوائ دوکان نه روان شو. هغه د فکرونو يوې داسې چپې په مخه کړې و چې نه ورته د گهاډو د شور احساس و او نه د کلي د خلقو. د هغه زړه راډک شوه و. خو ژړلې ئې نه شو. نن هغه د کلي د لوائ سکول په خوا کبښې هډو پښه نيولې نه شو. د قرآن پاک اياتونه هغه واوريدل خو په ورومبي حل ئې د زړه تل ته کوز نه شول. د هغه ذهن ته ډېر داسې سوالونه راتلل چې تر اوسه ئې په هغې سوچ کول کفر گڼلې و.

هغه به کله پورته اسمان ته اوکتل او کله به ئې لکه د لېونو د ځان سره خبرې شروع کړې. د هغه مری اوچه وه او چې کله به ورته د خپلې خور خیال لکه د دېوال مخې ته اوږېدو نو هغه به یوه کریکه اووهله. د کلي خلکو د کشمالي دغه لېونتوب ته کتل خو چاته هم دا معلومه نه وه چې د هغه دننه انسان ټوټې ټوټې شوې دے. او چې کله هغه د بازار د یوې غاړې نه بلې ته منډه وهله نو بیا د یو موټر د لاندې راپرېوتې و. د کلي خلکو رامنډې کړې. د کشمالي په مخ تودې تودې وینې راماتې وې. هغه په خپل لاس کښې لاوس هم هاغه روپی کلکې نیولې وې. د کومو په لورې ډاډ چې هغه د خپلې خور د خادر د اخستو دپاره بازار ته راغلې و. د موټر نه دوه کسان وارخطا راکوز شول. د هغوي د مخ رنگونه تختیدلي وو. په دغه دوو کسانو کښې یوه هاغه میم صېب هم وه د چا په سر چې کشمالي د خپلې خور، ارمان،، لیدلې و.

میم صېب چې د خلکو په ګڼه ګڼه کښې کشمالي ته اوکتل نو خوله ئې وازه پاتې شوه. د هغې د مخ نه رنگونه په تیزی سره والوتل. هغې د کشمالي په مخ د وینو سیلاب نشو لیدے. په ریډونکو لاسو نو ئې د سر نه خادر راکوز کړو او چې کله ئې د هغه په مخ اچولو نو د کشمالي په سترگو کښې سلګۍ سلګۍ ارمان یو ځل بیا مسکے شو. خو هغه د خپلو

جذبوا اظهار نه شو کولې. هغه خپل هاغه رپېدونکې لاس میم
صېب ته ور اوږد کړو. په کوم کښې هغه لا اوس هم هاغه پنځه
سوه او درې اويا روپۍ کلکې نیولې وې... د کلي خلقو یو بل
ته په سوالیه نظرونو کتل... او... د کشمالي لاس هم هاغسې
عزېدلې پاتې شو... هغه یو دوه ځله اوږده ساه راښکته او بیا ئې
توده وینه په سرېدو شوه.

ساعت پس چې کله د کلي خلقو د کشمالي مړې د
هغه کور ته وړلو نو په دغه خلقو کښې هاغه میم صېب هم
ځوړند سر روانه وه. بل خوا,, گل جانہ,, لا اوس هم د خپل کور
قبلې اړخ ته د لوتې گټ په سر ناسته د خپل لالپه انتظار وه.
هغې چې د خپل کلي په لور دغه روانه گڼه گونډه اولیده... نو
زړه ئې او درزېدو. ذهن ته ئې ډېرې وسوسې راغلې... هغې په
خپلې مور پسې دننه کوتې ته منډې کړې. مور ئې ټوخي په سر
را اخستې وه... او چې کله ورته گل جانې خبره اوکړه. خود
هغې په مړۍ کښې لاړې اونختې. ساه ئې راماته شوه.

هغه لاد مور خوا کښې ناسته وه چې د گڼو کسانو
خبرې ئې واوریدې. هغې په وار خطایی د کوتې نه باهر رامنډه
کړه. هغې یو ځل د خلقو خاموشۍ ته اوکتل او بیا ئې په کټ
غوږېدلي,, خادر,, ته اوکتل. خو لحظې لکه د بُت خاموشه
ولاړه وه.. او چې بیا ئې په رپېدونکو لاسونو د کټ نه خادر

راہنکلو نو د خپل لالا په وینې وینې مخ ئې سترگې اولگېدې .
 هغې بې اختیاره چغې کړې --- ,, دا چا ؟ لالا --- دا ولې ؟ ، ،
 هغې په دواړه لاسه خپل مخ وهلو --- وېستۀ ئې شوکول . خو د
 هغې د دلاسي دپاره څوک هم نه وو . څوک هم نه .
 او چې کله په ژړا ژړا د هغې مری اونخته نو لکه د لېونو په
 خپل ورور راپرېوته او چې په سلگو سلگو ئې د خپل لالامخ ته
 په غور اوکتل . نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې هغه ورته
 په مسکا کښې وائي ,, زما لېونی --- زما گل جانې --- مۀ ژاړه
 --- تۀ ولې خفه کېږې --- تۀ اوگوره کنه --- ,, ما --- ما --- خو
 درله دادۀ ,, خادر ، ، راوړۀ دۀ ، ، .

چې خندا ئې پرې تر مرگه پیرزو نشي
 د غریب سړي ,, لوئۀ جرم ، ، غریبي ده

لیکوال

هغه په يو داسې ماحول كښې سترگې غړولې وې چرته چې د ،پښتون كلتور ،، روايات لاوس هم ټول ژوندي وو . گودرونه اباد وو اخرونه لاگرم وو او د كلي په كوڅو كښې به لا اوس پټ پناهې او چندروگاني كېدې . په حجرو كښې به د شپې تر ناوخته پورې د ستار د ترنگ او د منگي د تنگ سره لاوس هم ټپې او چاربيتې وئيلې كېدې . او كه چرې به حجري ته كوم

مشر رانتوتو نو په هر لور به خاموشي خوره شوه. د چيلم لوگي به په برگو کښې ورک شول او د ستار اواز به ورو ورو غلې شو. زلمو به د مشر خبرو ته غوږ نيولې ؤ او تر هاغې به ئې څه نه وئيل تر څو به چې مشر واپس نه ؤ تلې.

د کلي پېغلو به کله کله په ګودر مازيګر ګرم کړو او په خدا خدا به ئې يو بل ښه په اوبو وويشتل. خو چې کله به د ماښام په تروږمۍ کښې دغه پېغلې لوندې خوشتې کورونو ته راغلې نو نه خو به ورته مور پلار څه وئيل او نه به ورته زلمو وروڼو غاښونه چيچل. ځکه چې دا ددغه کلي، روايات، وو.

قبلي اړخ ته د کلي لورې ډاګ ؤ. چرته به چې هر مازيګر زلمو کېدې کوله. ددې لوبې تماشي ته به د کلي ماشومان هم ناست وو او بوډاګان هم. فرق صرف دومره ؤ چې ماشومانو به د «سبا»، انتظار کولو او مشرانو به «پرون»، پسې منگلې مروړلې. کله کله به د کلي ځنې ماشومانو اتني واچولو په ګډا ګډا به دغه لورې ډاګ ته راغلل. لوبه به ودرېده. ځوانان به هم په اتني کښې شريک شول بوډاګانو نه به د عمر احساس لرې لاړو او ټول به دغه اتني ته د خدا نه شنه پراته وو. د کلي پېغلې او مشرانې زنانه به هم ددې اتني تماشي ته راووتې.

ژوند کښې مسته سادګي وه. په ټول کلي کښې پنځه شپږ کورونه پاڅه وو ولې د دغه پخو او کچه کورونو تر مېنځه

،،فاصلہ،، نئے وہ او ٲول خلق بہ پہ بنۂ او بدہ کنبی یو بل سرہ اوږہ پہ اوږہ ولاړ وو۔

هغه په کچه خاؤرین کور کنبی سترگې وغړولې۔ د خرپوسو او ماشوم والي نه پس چې هغه څنگه د پوهې او شعور په درشل قدم کېښود نو وخت سره سره د کلي روایات او اقدار هم بدلیدل۔ کور په کور د اوبو نلکې لگېدې او ګودرونه شاپیدل۔ بیتکونه جوړېدل او حجرې وړاندې۔ کشران هوښیاریدل او مشران په معاشره بوج ګڼلې کېدل۔ ولې هغه د دغه بدلون نه بې پروا ؤ د هغه په ذهن کنبی د ماضي ښکلاګانې او د ماشوم ولي یادونه ټول محفوظ وو۔ او چې کله ئې دغه یادونه د لفظونه په چوکاټ کنبی ځائے کړل نو هر چا ورته ،،لیکوال،، ووي۔ د فطرت د ښکلاګانو اولسي لیکوال۔۔۔ د هغه دغه اولسي رنگ په هر چا بنۂ لگېدو ځکه نو په لږ وخت کنبی ډېرو خلقو وپېژندو۔

په دغه ډېرو خلقو کنبی یوه ،،روبي،، هم وه۔ چې د لیکوال د ښځې خپلوانه وه۔ ځکه نو هغه به اکثر ،،روبي،، کره ښار ته تلو۔ هغې به هر ځل لیکوال ته په ډېره مینه ،،هرکله راشه،، ووي۔ لیکوال به ورته خپله نوې لیکنه واؤروله۔ هغې به داد ورکړو او لیکوال ته به ډاډ ملاؤ شو۔ داسې ډېر وختونه تېر شول او بیا یوه ورځ لیکوال د خپل کلي په ساده حسن یو

نظم ولیکلو - داسې نظم چې لیکوال ئې پخپله په بیا بیا لوستو نه مړېدو - هغه په دې سوچ ډېر خوشحاله ؤ چې کله دا نظم په مشاعره کښې واړوي نو څومره داد به واخلي -

بیا ئې زړه ته راغلل چې دا نظم اول ،، روبي ،، ته اورول پکار دي - ځکه نو د څه سوچ نه بغیر بیا ته روان شو - چې کله د ،، روبي ،، کور ته ورسېدو نو په وړومبي ځل پښه نیولې شو - زړه ئې بې واره غوندې ودانگل ، خو پوهه نه شو چې څنگه ئې دروازه بیرته کړه نوروبي د خدا نه شنه شوه ،، ماوئیل تاسو به نن خامخا راځئ --- دا --- دا زما زړه وئیل او خبر ئې لیکوال صېب --- زړه چرې هم دروغ نه وائي ،، هغې دا هر څه په یوه ساه ووي او لیکوال لاساه نه وه اخستې چې ،، روبي ،، په منډه منډه اخبار په لاس راغله - ،، دا اوگورئ لیکوال صېب زه د تیرې یوې اوونې نه ستاسو لیکلې دا افسانه بیا بیا گورم ،، -

د لیکوال په مخ د خوا اعتمادی اثار نور هم واضحه شول - هغه د روبي د لاس نه اخبار واخستو ډېر ساعت ئې خپلې افسانې او عکس ته کتل او چې سر ئې راپورته کړو نو روبي لاهغسې د خدا نه شنه ولاړه وه - د هغې وړې سترگې نورې هم وړې شوې وې - او په غنم رنگي مخ ئې حیا او ښکلا داسې چورلکونه خوړل چې لیکوال ئې په خپل گرداب کښې ښکیل کړو - د هغه د زړه درزا په وړومبي ځل دومره سېوا شوې

وه خو هغه خپلو دغه احساساتوله نوم نه شو ورکولې. «روبي»،
 بنکته کتل او لیکوال د هغې د مخ په غوړیدلي کتاب کښې د
 خپل ژوند فالونه کتل. هغه په دغه ټول لټون کښې د خپل ځان
 نه ورک ورک واپس کورته روان وو او هله ورته د «ځان»،
 احساس وشو چې د ښار په لوی بازار کښې ورته چا اواز وکړو
 چې «لیکوال صېب غاړې ته شه شاته دې ټرک را روان دے»،
 د لیکوال د حساس ذهن دپاره دا معمولي واقعه نه وه.
 «روبي»، د هغه زړه ته داسې راننوتې وه چې هغه ته د خپل
 زړه درزا ښکارېده. هغه به ټوله ټوله ورځ یوازې ناست و. ځان
 سره به ئې ژړل ولې د «روبي»، نوم اخستل د هغه دپاره گران
 وو. د لیکوال په دې ناڅاپه خاموشۍ د هغه ښځه هم څو څو ځله
 شکمنه شوه. خو هر ځل ئې زړه له په «دروغه»، دلایه ورکړه
 کلونه تېرېدل او د روبی مینه د لیکوال په زړه کښې نوره هم
 سېوا کېده.

او بیا یوه ورځ لیکوال... د خپل فراق او ناقراری په
 لمبو کښې ژوندي ساتلي ټول لیکونه راغونډ کړل او په دې
 خیال «روبي»، کره لارو چې هغې ته د خپلې لېونۍ «مینې»،
 قیصه په تفصیل سره بیان کړي چې څنگه ورسېدو نو د روبی
 په لیدو ئې داسې محسوسه کړه لکه چې هغه هم دده په انتظار
 وه. دا ځل ئې ورله د معمول خلاف په خپل لاس چا ئې هم پخې

کری۔ د روبی مور هغی ته خو حله ووې چې، په کور کښې نوکرانې شته نو ته ولې ځان له تکلیف ورکوي، - خو هغې ضد کولو او مور ئې زړه نه شو ماتولې۔

لیکوال لاد چایونه دوه گوته نه وو اخستي چې روبی ورته ووې، - تاسو چائې وڅښئ بیا درسره زما خو ذاتي خبرې دي، - دا ئې ووې او څه کار پسې لاړه۔ د لیکوال په مری کښې چائې غوټه شوې د هغه د زړه درزا سپوا شوه۔ هغه د روبی، ذاتي، خبرو اورېدو ته ډېر لېواله ؤ۔ هغه ډېر کوشش وکړو ولې چائې ئې ونه څښلې شوې۔ ساعت تېر نه ؤ چې روبی راغله او هغه ته مخامخ کښېناسته۔ د لیکوال رنگ وتښتېدو۔ د هغه د وجود هر رڼکې تپونه وهل۔ څه ساعت روبی ښکته کتل او غلې ناسته وه۔ لیکوال د هغې د خاموشۍ نه ډېر مطلبونه اخستل ځکه نور پېدونکي وښکي ئې بیا بیا تښتېدل راتښتېدل۔ زه ستاسو د لیک قدر کوم۔ روبې ورو غوندې ووې لیکوال هېڅ ونه وئیل صرف سر ئې وخوړولو او یو نظر ئې په خپل لاس کښې د لیکونو مجموعې ته وکتل۔ روبی مخ بلخوا واړولو او وې وئیل، - تاسو ډېر لیکل کوئ، - ډېره پوهه لرئ علم لرئ خو په یوه خبره مو هډو سوچ نه دے کړے، د لیکوال په مخ ډېر سوالونه راغلل۔ هغه روبی ته په غور او کتل، - تاسو دا سوچ نه دے کړے چې که چرې یو سرے خپلو ماشومانو

بچو او بنځي له دومره لويه دوکه ورکولې شي نو د هغه په مينه يقين لرل بې وقوفي ده او که نا؟ ، دا ئې ووې او په شغ د کمري نه ووته .

د ليکوال د ټول وجود نه لکه چې ساه وتې وي . د هغه نه خپل ليکونه خواره واره په زمکه پرېوتل . خوپه رپيدونکو لاسونو ئې بيا راغونډ کړل . د هغه مری وچه وه او چې راپاڅېدو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د کمري ټول ديوالونه چاپېره چورلي . په رابنکلو قدمونو د ،، روبي ،، د کوره راووتو هغه د خپل ژوند د ټولونو لويه بازي بايللې وه . ځان ورته مجرم مجرم ښکاريدو . د خپل ځان مجرم . . . د خپلې بنځې مجرم او د خپلو وړو وړو بچو مجرم . چې کله کلي ته ورسېدو نو د خپل کور دروازه ئې په درز بيرته کړه او په وړومبي ځل ئې دا محسوسه کړه چې د خپل کور ديوالونه هغه خوري . ښغ خپلې کمري ته ورغی . په کټ کښې خواور پرېوتو او په چغو چغو په ژړا شو . چې کله ئې لږه ساه واخسته نو گېر چاپېره کمري ته ئې وکتل . هلته کاغذونه گډ وډ پراته وو . صندوقونه تس تس کړي شوي وو او ټولې جامې جوړې خورې وړې پرتې وې . د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو . په وار خطايی . د کټ نه راپاڅېدو خو ځله ئې سترگې ومړلې . مخامخ په ميز د روبي

تصویر پروت و . هغه په تندی دغه تصویر را اوچت کړو . نو ورسره ئې د خپلې ښځې لیک هم لاس ته راغی .

،، تاته دې روبي مبارک شي . ما ستا هر څه ولوستل د وضاحت کولو هېڅ ضرورت نشته ځکه چې ما ډېر صبر کړی د دې زه خپلو بچو سره ستا کور پرېږدم چرته څم ؟ دا ماته هم پته نشته خو ته ... ته زمونږ دلتون کوشش مه کوه ، ، .

لیکوال دا هر څه خو خو ځله ولوستل . د ،، روبي ، ، تصویر ته ئې کتل او بیا لکه د لېونو د خپلې کمرې نه راووتو په کور کښې چپه چپیا وه . هغه یو خوا بل خوا منډې وهلې خپلو بچو او ښځې ته ئې اوازونه کول خو هلته څوک هم نه وو . هغه په رېږدونکو لاسونو خپل ټول لیکونه راغونډ کړل او څه ساعت پس شعرونه سوزېدل ، افسانې لمبه کېدې ، تکلونه لوڅه کېدل ، نظمونه ایره کېدل او لیکوال ورته د خدا شین و . کله به ئې ،، روبي ، ، یادوله . کله خپله ماشومه لور ،، خوږه ، ، او کله به ئې خپلې ښځې ته نعرې وهلې . هغه په داسې حال کښې د کوره راووتو چې گریوان ئې شلېدلې و وېښته ئې گله و و او د کلي په هره کوڅه کښې ئې په چغو چغو ژړل . هغه پښې ابله پښې هر طرف ته منډې وهلې خو چا ورله هم دلایه نه ورکوله ځکه چې که دا کله هر څو هم هاغه و . ولې اوس ئې ،، اقدار ، ،

او ،، روایات ،، بدل وو ۔ دلته خان خانی وہ او هر سرے د خان
په غم اخته ؤ ۔

خو میاشتی خو د کلي خلقو لیکوال ببر سر او شلېدلے
گرېوان یو خوا بل خوا ولیدو ۔ ولې بیا ئې هېڅ پته ونه لگیده
چې چرته لاړو ۔ اوس چې کله د خوار لسمې سپوږمۍ وي نو د
کلي قبلې اړخ ته د غره د سر نه د هغه د تپو او چار بیتو اواز
صفا اورېدے شي او چې کله ځول او طوفان وي نو د کلي خلق
په لارو کوڅو کښې د هغه خندا گانې اوري ۔ مشران وائي چې
لیکوال د کلي په هر کور او هره کوڅه کښې موجود دے خو
چاته خان نه ښائي ۔

چې د مینې د لمبو په اور کښې سوزي
هاغه روح به تر ابد په سلگو وي

خیالے

هغوي دواړه د وړکوټوالي ملگري وو. د کلي لارې
کوڅې د هغوي د پټ پټپناهو د هغوي د چندروگانو او نورو
معصومو جذباتو گواه وې. او چې د کومې ورځې نه د مینې
احساس د هغوي لاشعور نه شعور ته راغلې ؤ. نويو بل ئې
خوښ شوي وو. ولې د دواړو تر مېنځه ډېره فاصله وه. کلالۍ
د ډډ خان گل کاکا ،، لور وه او ډډ شېر گل ،، د هغوي د کور

پېدائشي نوکړ و. پېدائشي ځکه چې د هغه پلار نيکه هم ددې کور نمک خواره پاتې شوي وو.

گلالي د دولت په فاصلو عقیده نه لرله ځکه نو څو څو ځله ئې شېر گل ته د خپلې مينې اظهار کړی و. ولې شېر گل دومره همت نه شو کولې. د خان گل کاکا په زړه د لور دا عادتونه جوړ نه وو خو غږ ئې ځکه نه شو کولې چې گلالي. نیازيینه وه او د هغې زړه ماتول ورته گران بنکار بدل. چې ايله پېغله شوه نو خپل وراره سره ئې د ژوند په زندان کښې ښکېل کړه. هغې ډېر وژړل ولې اخر ئې د ,,پښتو,, په کرښه سر کېښودو. خود واده نه پس هغې د سکون ساه چرې هم وانخسته. د هغې خاوند د پلار ايکي يوزوئ و ځکه نو چا ورته ,,ښه خبره,, هم نه شوه کولې. هغه به ټوله ټوله شپه يارانو سره بهر گرځېدو. او گلالي به د شېر گل په غم کښې اوبښکې تويولې. بلخوا د گلالي د واده نه پس د شېر گل مزه هم ورو ورو کمېده. هر وخت به په سوچونو کښې ډوب ناست و. ولې دا احساس ئې چا له هم نه ورکولو چې گني هغه ته د گلالي نه بغير دا هر څه نيمگري ښکاري.

د واده نه يو کال پس د گلالي خاوند امريکې ته په سېل لاړ او گلالي پلار کره راغله. کله کله به ئې شېر گل

ولیدو - دواړو به یو بل ته وکتل او د یو بل په مجبوری به ئې د صبر ساه رابښکه -

او بیا یوه ورځ چې د ګلالۍ د کور ټول خلق د محمد خان د زوئ واده له بر کندي ته لاړل نو په خوشي کور کښې د ګلالۍ جذبات راوړلېږېدل - د هغې په زړه کښې ناقراري غورځنګونه شروع کړل - اخر صبر نه شوه - د لوئې دروازي نه ئې سر رابښکاره کړو او په حجره کښې ځوړند سر ناست شپږ ګل ته ئې اواز کړو - د شپږ ګل دپاره دا د نه منلو خبره وه ځکه نو زړه ئې درز اوڅوړو - د کټ نه راپاڅېدو خو بیا اتهاله ودرېدو - دې فکر یوړو چې ورشي او که نا - خو چې ګلالۍ بیا اواز کړو نو -- شپږ ګل نژدې ورغی - هغې ته ورته کور ته د دننه راتلو اشاره وکړه --- او بیا لږ ساعت پس دواړه په خوشې کمره کښې یو بل ته مخامخ ناست وو - د ګلالۍ زړه بې اختیاره درزېدو - هغې یوه خبره کوله او د شپږ ګل په مخ د وار خطایی رنگونو نور څه وئیل -

د څه ساعت دپاره خاموشي وه - بیا ګلالۍ په رپېدونکو شونډو ووې ،، ماته وگوره زه جینۍ یم او هغه هم یوه پښتنه جینۍ بیا هم زه هر څه کولې شم او ته خوزلمې ئې تکره ئې نو ولې دې رنگ داسې زیر تنبېدلې د مې شپږ ګله د زلمو سره بزدلي خوند نه کوي ،، هغې د شپږ ګل په سترگو کښې د

نوتو کوشش وکړو. خو شېر گل ترې سترگې بلخوا واپولې. ,, زه ستا په جذباتو پوهېږم گلالي. --- خو ، ، د هغه خبره په مری کښې ونښته. او گلالي د هغه په مخ د مجبوري رنگونو ته وکتل. ,, خبر د مې ته هېڅ مې کوه دا ټول کار به زه وکړم ، ، ته به بېگا ته د کوټې نه بهر خملې دا زما حکم د مې ، ، گلالي دومره قدرې ووي او په خه کار پسې پاڅېده.

د شېر گل په مری کښې لارې اوچې شوې. هغه د خان کاکا په نمک رالوئ شوې و. خکه نو چرې ئې هم داسې نه شو کولې چې د پلار نیکه د کلونو په خدمت باندې اور پورې کړي. هغه په دې هم پوهېدو چې که چرې خان کاکا په دې هر خه خبر شو نو هغه به یوه لحظه هم ژوند مې پرې نه ږدي. هغه هېڅ فېصله نه شوه کولې. د کور نه بهر راووتو. په حجره کښې ئې چيلم دوه درې ځله ډک کړو خو هېڅ خوند ئې ورنه کړو. کله به ئې وئیل چې ,, بېگا ته هډو کور ته نه ځم ، ، او کله به ورته د مینې او جذباتو احساس ډاډ گیر نه ورکړه چې ,, گورې نا. --- گلالي ستا دپاره څومره لوئې قربانۍ ورکولو ته تیاره ده. اخر ته زلمې ئې پښتون ئې نو بیا ولې د یوې بې وسه پېغلې د جذباتو قدر نه شي کولې ، ، .

په دې فکرونو او لامحدوده سوچونو کښې مابنام شو. د مور او پلار د بیاییا منت باوجود شېر گل ورته ونه خوړه او

سم د مابنام نه ئې د کوټې نه بهر په پروت کټ کښې پښې
وغزولې. هغه خو ځله سترگې پټې کړې او هر ځل ئې د خپل
زړه هر درز داسې محسوس کړو لکه چې گلالۍ را روانه وي.
هغه خوشحاله هم ؤ او وار خطا هم. پلار ورته ووي چې ،، هلكه
د ژمي شپه ده بهر مه ځمله ناروغه به شي ،، خو هغه ورته
صرف دومره ووي چې ،، دننه مې ساه ډوبېږي ،، مور ئې
ورباندې ډوبه برستن واچوله او پخپله دننه کوټې ته لاړه.

شپه يخه وه. د غرونو په سرونو واوړې شوې وې. خود
مازيگر نه پس موسم صفا شوی ؤ ځكه نود څوارلسمې د
سپوږمۍ شغلې نورې هم يخې وې چې څنگه څنگه شپه
پخیده. د شېر گل تلوسه نوره هم سېوا کېده. دوه درې ځله د
پيشو د پښو ښکالو سره په کټ کښې رانېغ شو. کله کله به ئې
چې پلار دننه په کوټه په ډډه واوړېدو نو دلته به شېر گل
غوږونه نېغ کړل. چې کله شپه ښه او غزېده نو د هغوي د کور
دروازه ورو غوندي بيرته شوه. په شېر گل يوه تبه تله او بله
راتله. هغه د ور خلاصېدونو نه پس د گلالۍ د پښو ښکالو
اوږده چې ورو ورو د هغه کټ پورې راوړسېده. هغه په ځان
پورې برستن نوره هم کلکه کړه خو ساعت تېر نه ؤ چې ،، چا ،،
برستن ورو غوندي رانېکه او بيا غلي غوندي د شېر گل خوا

ته راوختل - د شېر گل ساه بنده وه او ټول وجود ئې خوله خوله ؤ هغه نه پوهېدو چې څه وکړي -

څه ساعت خاموشي وه او بيا په شېر گل چا ورو غوندې پښه واچوله - هغه غوښتل چې چغې کړي خو د ويرې نه ترې اواز هم نه شو ختلې - ساعت تېر نه ؤ چې چا ترې لاسونه هم چاپېر کړل - د شېر گل په ذهن کې د رسوايۍ هېبتناک احساس راوړاېدو د هغه په مړۍ کې لارې اوچې شوې - د وينې چلن ئې نور هم سېوا شو او د شپې د تېرېدو احساس ورته هله وشو چې کله ئې د پلار خبرې واورېدې - ، دا خو دپاسه سره غرمه ده او شېر گل بچۍ مې نن هډو د پاڅېدو نوم نه اخلي ، ،

د شېر گل د ټول وجود نه لکه چې دم ختلې وي - هغه پرستن په ځان پورې نوره هم کلکه کړه - لاس اوس هم د هغه د غاړې نه چاپېره ؤ - د هغه هر يو رنگ بې اختياره دانگل او د پلار د بې عزتۍ احساس په يوه دوه کې اټاله کړه ؤ - هغه نه پوهېدو چې خپلې مور او پلار سره به څنگه سترگې لگوي - هغه د پلار خبرو ته غوږونه نېغ کړي وو - ، د خان کاکا زوم بيگا د امريکې نه واپس راغله د ډېرې شېر گل پاڅي نو هلته ئې ولېږه او زه څاروؤ له گيا ه راوړم - هغه د پلار د پښو اواز اورېدو - چې دکوره ووتو ولې د پلار دې خبرې د شېر گل په

ذهن کنبی یو بل طوفان راپورته کړو . هغه نه پوهېدو چې د خان د زوم سره به څنگه سترگې لگوي . مور ئې ورته درې ځله اوازونه وکړل . خوشېر گل خان نا غرضه کړو . هغې خان سره ووي ، ته خو په سړیتوب نه پوهېږې خو اودرېږه چې دا برستن درنه گوزار کړم چې پاڅې او که نا ، ، د شېر گل د سر نه شنه لوڅره وخته . هغه د مور د هر قدم اواز داسې اورېدو لکه چې زړه له ئې څوک د پلک گوزارونه را اچوي .

چې مور ئې کټ ته نژدې راغله نو برستن ئې ترې په درز لرې گوزار کړه . شېر گل زړه کلک ونيولو او سترگې ئې پټې کړې ، وې دا خو ، خیالې ، ، هم راغلې دے ، ، خوشېر گل د مور په دې خبره هډو پوهه نه شو . د مور نه ئې مخ واړولو او چې سترگې ئې پرانستې نو کشر ورور خیالي ترې دواړه لاس چاپېره کړي وو . شېر گل یوه اوږده ساه رابښکه او چې ئې اوکتل نو د څو ورځو ، دیارې ، ، سترې کړې خیالې لاوس هم بې غمه اوده ؤ .

څوک تر سحره ارمانونه ژاړي

څوک بې پروا په خوب اوده پراته دي

تھینکس گاہ

هغوي دواړه خاموشه ولاړ وو. کله کله به ئې يو بل ته وکتل ولې بيا به ئې سترگې ټټرکته کړې. دواړو د يو بل د زړه درزار اورېده. ولې چا هم دا همت نه شو کولې چې دغه اظهار په شونډو راوړي. په دېوال باندې يو جولانچاق چاق خپلې جالې ته روان ؤ. هغوي دواړو د جولاد پنډو اواز هم اورېدے شو او په جاله کښې د نښتي ماشي د څانگونو شور

ہم۔ د کړکی۔ په نرو نرو چاؤدونو کښې خوږه خوږه هوا راتله چې د کړکی۔ پردې ئې خوزولې دوي د پردو د خوزیدو دغه اواز هم اورېدو۔ په دې دومره خاموشۍ کښې،، یو خاموشه اظهار،، د مینې خبرې کولې او دوي دواړه په سترگو سترگو کښې په دغه خاموشه اظهار پوهېدل۔،، جمال،، چې د ډېر وخت نه د،، شمیم،، په مخ سترگې ښخې کړې وې بې اختیاره وې،، ش۔۔۔ شمیم،، شمیم لکه چې د یو ژور خوب نه راپورته شوې وي۔،، هن،، هغې غلي غوندې وې۔ جمال په اوچو شونډو ژبه رابښکه د زړه خبره شونډو له راغله او د هغه د زړه درزا د قابو نه بهر وتله،، ته دا خپل لاس زما په سینه کېږده نو پوهه به شې چې زه څه وئیل غواړم،، شمیم داسې محسوسه کړه لکه چې جمال عن د هغې د زړه خبره کړې وي۔ د څه سوچ نه بغېر ئې منگل د هغه په سینه کېښوده۔ او مخ ئې بلخوا واړولو۔ د جمال د وجود هرې ذرې اور واخستو۔ هغه په خپلو رگونو کښې د شمیم د بدن گرم والی محسوس کړو۔

هغه غوښتل چې شمیم د خپلې سینې سره جوخته کړي خو چې باهر ئې د هغې د پلار خبرې واړېدې نو وېږدېدو۔ هغه د شمیم لاس په خپلې سینې پورې کلک ونيولو۔،، ته پوهه شوې؟ هغه په نښتې اواز کښې ووی۔،، خدائے پاک دې ما مړه کړي،، د شمیم په سترگو کښې د مجبوری اوښکې

لاڙي راغلي۔ جمال د هغي په خوله لاس کښودو۔ او بيا ئي د هغي مخ په دواړو لاسونو کښي ونيوؤ۔ داسي مۀ وايه شميم په ما اعتماد کوه، مکمل اعتماد، د زما په تا مکمل اعتماد دے۔ خو خدائي خبر جماله۔۔۔ خدائي خبر چي دا زړۀ مي ولي کله کله دا خبره نۀ مني تا خوزۀ په داسي امتحان کښي اچولي يم چي زۀ ئي هډو په چل نۀ پوهېږم۔ ما خو چري دا سوچ هم نۀ وکړے۔ دا هر څۀ څنگه اوشو، د شميم يو نظر ښکته وکتل او بيا ئي د جمال سترگو ته سترگي راواړولي۔ د کاش وخت هم په دې ځاي او درېدے شوے چي ما خپل پاتي ټول عمر تاته په کتو تېر کړے وے۔ کاش تا ټول عمر هم زما سوچ کولے شوے، د هغي دومره قدرې ووي او بيا ئي خپلې اوښکې قابو نۀ کړے شوې۔ جمال د هغي هرې اوښکې ته د خپلې مينې بندونه وهل او هغه ئي دلاسه کوله۔ د شميم زما دې ستا په دې پاکه مينه قسم وي چي ما نۀ ددې نه وړاندې د چا داسي سوچ کړے دے او نه دې خدائي پاک زما په زړۀ او ذهن کښي ستا نه سېوا بل څوک ځاي کړي،۔

په دې اورېدو خدائي خبر شميم ته څۀ خبره راياده شوه هغي خپلې اوښکې اوچې کړې او په رېږدونکو شونډو ئي ووي۔ د جماله ماله داسي کول نۀ وو پکار ځکه چي زمونږه تر مېنځه ډېره لويه فاصله ده دا ما څۀ وکړل۔۔۔ زۀ څومره کم عقله يم،

هغه د کټ لنگې ته کښېناسته او په دواړه لاسونو کښې ئې خپل مخ کلک ونيو. جمال خه ساعت اتهاله او درېدو بيا ئې په غريو کښې ووي. ,,شمیم ته د جذبو په صداقت ایمان لرې،، شمیم سر و خوزولو او جمال خپله خبره اوږده کړه. ,,زه د مینې تقدس د جذباتو په لمبو کښې نه شم ستي کولې. ته باور لره چې که چرې ټول عمر راسره داسې په خوا کښې ناسته ئې نوزه به درته گورم. شمیم زه یو شل پښتون یم او د یوې پښتنې پېغلې مجبور یانې پېژنم،، د شمیم زړه له خدائې خبر چې بیا خه راغلل وړو وړو سلگو وینوه. ,,ته نه پوهېږې،، هغې دومره قدرې ووي او بیا سلگو سره هټکو وینوه.

د کمري نه بهر د شمیم مور چا سره په خبرو تیزه تیزه لگیا وه او دلته د جمال په زړه کښې د مینې طوفان غورځنگونه وهل. ,,شمیم داسې مه کوه څوک به رانتوخي،، راځي دې کنه زه د چا نه ویرېږم خونه،، شمیم په اعتماد ووي. که هر څو د هغې لهجه کښې اعتماد و خو د جمال نه ساگ سیلی وړې و. هغه په درنو قدمونو شمیم ته ورنزدې شو او په رپېدونکو لاسونو ئې راپاخوله د شمیم زړه نور صبر ونه کړو او جمال ته ورتر غاړه وته هغه ټوله لکه د پانې رپېده. د جمال په ټول بدن کښې د شمیم د بدن گرم والي چورلکونه خوړل. هغه د شمیم مخ دواړو لاسونو کښې کلک ونيو. د اوښکو ډکې

سترگي ئي ورله بنڪلي ڪري. د شميم د هر اندام نه لڪه چي
 ساه ختلي وي او جمال د خپل ڪيفيت اندازه ونه لگولي شوه.
 هغه څه ساعت خپلي شونډي د شميم په سترگوايښي وي.

او چي بيا ئي ڪله خپلي رپيدونكي شونډي د شميم په
 زيرو تنبتيډلو شونډو اېښودې نو د ڪمري دروازه په درز بيرته
 شوه او جمال د ڪرسي نه سر د لاندې راپرېوتو. نو ڪر په وار
 خطايي رامنډي ڪري، سر... خبر خود ڇي ڪنه، هغه جمال
 د فرش نه راپورته ڪړو. جمال په بقو سترگو يونظر نو ڪر ته
 وکتل، يو ګلاس اوبه، هغه په اوچو شونډو ژبه رابښکه. د
 هغه زړه اوس هم بي اختياره دانگل سترگي ئي پټي ڪري يوه
 اږده ساه ئي رابښکه او د خولي نه ئي بي اختياره وختل
 ،تهينکس ګاڊ، (THANKS GOD)

داسي حالاتو زورولے یمه
 چي تصور دي هم کولے نه شم

اخبار

صوبیدار نیک عمل خان د خیلې نوکری اخري
سلوټ هم دومره په چستی سره وکړو چې هلو د چا یقین نه
راتلو چې گني د هغه عمر پوره پنځوسو کالو ته رسېدلې دے۔
هغه د خپل ریتائرمینټ کاغذونه د کرنل صېب نه په ډېر احترام
راواخستل او چې کله ئې په دوهم ځل لاس تندی ته پورته کولو
نو کرنل صېب ته ئې په ژور نظر وکتل او لکه د نور کله په شان

ئې دا خل هم داسې محسوسه کړه لکه چې د هغه په وړاندې د هغه زلمی زوئې ارشد ولاړوي.

صوبېدار ښک عمل خان فوخ ته په دې ارمان راغلی ؤ چې هغه به هم یوه ورځ لوائې افسر شي ولې د تعلیم د کمي په وجه ايله د صوبېدارۍ عهدې ته رسیدلې ؤ. خو هغه مایوسه نه ؤ او د خپل ارمان د تکمیل دپاره ئې سترگې د خپل زلمي زوي ارشد په لور وې. ارشد اوس اوس د دولسم امتحان پاس کړی ؤ. پلار به د شپې تر ناوخته پورې زوي ته د خپلې نوکرۍ د زمانې قيصې کولې. او زلمي ارشد ته به ئې وئیل چې زه د هغه ورځې په ارمان یم چې تا د فوخ د یو لوائې افسر په وردۍ کښې ووینم. هغه ته د پلار د جذباتو علم ؤ ځکه نو د آئي ایس ایس بي د امتحان دپاره ئې ټول ضروري کتابونه راجمع کړي وو.

او بیا هغه ورځ هم راغله چې ارشد د کمېشن په وړومبني تست کښې د پاس کېدو نه پس کواټ ته د آئي ایس ایس بي دپاره لاړو. او د مقابلي په دغه منډه کښې د خپلو ملگرو نه په هر قدم وړاندې لاړو. د څو ورځو د امتحان نه پس چې هغه کور ته واپس راتلو نو په مخ ئې یقین او اعتماد دواړو چورلکونه خوړل. د ارشد په لیدو د صوبېدار ښک عمل خان زړه د خوشحالی نه بې اختیاره ودانگل او د زوي نه د څه

اورېدو نه وړاندې ئې په درز سلوټ وکړو. ارشد د خندا شین شو. او پلار ته بې اختیاره ورتړ غاړه وتو او بیا د شپې تر ناوخته پورې ارشد خپلې مور خپل پلار او ماشومې خور ته د آئي ایس ایس بي د ټریننگ قیصې کولې. او هغوي ټول ورته غوږ غوږ وو.

د زلټ د انتظار دغه خو ورځې ډېرې گرانې وې. مور ئې په نفلونو او دعاگانو نۀ سترې کېده. ماشومې خور ئې خپلې جوړه جامې او لس روژې منلې وې او پلار ئې وړاندې نه د خیرات دپاره د „گوندل“، نه مېښه راوستې وه. ارشد ته د ټول کور ددې ناقراری او انتظار احساس و ځکه نو د پلار په مشوره د زلټ د پوښتنې دپاره کواټ ته روان شو. هغه د خیالونو او فکرونو یو لورئ سېلاب په مخه کړی و. هغه په فلاټنگ کوچ کښې د ناستو کسانو په خبرو نۀ پوهېدو. هغه داسې محسوسوله لکه چې دا د هغه ماتحت سپایان دي. په زړۀ زړۀ کښې ئې هغوي ته د چپ کیناستو حکمونه هم ورکول. په فلاټنگ کوچ کښې غږېدونکې موسیقي د هغه په ذهن کښې داسې الول کېده لکه چې دا هغه ته فوځي بینډ غږېږي. د سړک په خوا خوا ولاړې ونې هغه ته د سلامۍ په غرض ولاړ کسان ښکارېدل. فلاټنگ کوچ لکه د سیلۍ روان و. او چې کله ئې د یو ټرک نه لار اخسته نو مخامخ ورله بس راغی. خلقو

يو جرځ واړېدو او بيا نه د چا د ژړا اواز راغی او نه د چا سلگۍ واړېدې شوې. په فلاټنگ کوچ د چا د گهاډي گمان نه راتلو. او په حادثه کښې په مړو کسانو د بنيادمو يقين نه شو کېدۍ. په سوونو خلق راتلل وړېدل وارخطا کېدل توبې ئې ويستلې او په مخه تلل.

بيا صبا له د اخبار په وړومبۍ صفحه ددې حادثې خبر په لويو کړښو کښې چاپ شوی ؤ. . . د اخبار په دوېمه صفحه په آئي ايس ايس بي کښې د کاميابو کسانو نومونه چاپ شوي وو. چې پکښې د ارشد نوم هم ؤ. . . او د اخبار د درېمې صفحې په اخري برخه کښې په وينو لړلۍ يو مسخ شوی تصوير چاپ شوی ؤ چې لاندې ئې ورته ليکلي وو.

، د فلاټنگ کوچ په حادثه کښې مړ شوی هغه بد قسمه زلمی چې لاتر اوسه ئې د وارثانو پته ونه لگېده ، ، .

کېړه وړه کړښه د شگړو په سر
وخته ! لاجور نه ووم چې وران دې کړمه

تصویر

توله ورخ باران وربدلے ؤ - او چي کله د ژمي دغه یخه ورخ د تیارو په تورتم کښې ورو ورو ورکېده نو د اسمان په مخ وریځو په یو بل پسې منډې وهلې - سپوږمۍ به کله کله وریځو د تور خادر نه د لږ ساعت دپاره مخ راښکاره کړو - یو نظر به ئې په کائناتو خپلې پلوشې خورې کړې - بیا به ئې لکه د ناوې سترگې د وریځو په پلوشو کښې پټې کړې - ساعت تېر نه ؤ چي

د اسمان برېښنا سپوا شوه. او بيا ددغه برېښنا سره په غرونو د
تندرونو پرېوتو آوازونه هم هر چا واوږېده خو په کلي کښې
داسې خاموشي خوره وه لکه چې هر چا د خپلو کورونو نه کډې
کړي وي. د باران څاڅکي داسې بې ترتيبه راپرېوتل لکه چې
څه رنگې چې څوک چاله په مخ درنې درنې خپېرې ورکوي.
سیفور په دغه زول او طوفان کښې گډو گډو روان ؤ.
چې کله به د هغه په لمدو جامو د اسمان برېښنا اولگېده نو د
هغه په گس مت او بنۍ خپه به د باران د اوبو سره گډې وډې
وينې ښکاره شوې. هغه په ځان پسې ځان رابښکلو ولې په
شوندو ئې زيرگرې نه راوستو. او بيا چې کله هغه يوې دروازې
ته نژدې شو نورو غوندې ئې دروازه اوټکوله. هغه دروازې ته
د ارمان او حسرت په نظر کتل. او چې په دوهم ځل ئې دروازه
اوټکوله نو... دروازه خلاصه شوه. يو سپين ږيرۍ بابا سیفور
ته مخامخ راغی. سیفور د هغه سترگو ته اوکتل. اسمان
اوبرېښېدو. او بابا پوهه شو. چې سړۍ ډېر ژوبل دۍ. هغه
سیفور ته دروازه خلاصه کړه... او ورته ئې ددنه راتلو اووئيل.
سیفور يوه اږده ساه رابښکه. بابا هغه له اږده ورکړه او
دروازې ته نژدې کمرې ته ئې دننه کړو. سیفور د یخنۍ نه
رېېدو. او بابا ته د موسم احساس ؤ. هغه زر زر هور بل کړو. او

چې کله د هور رڼا په سيفور اولگېده نو بابا د هغه زخموڼه واضح اوليدل.

دواړو به يو بل ته په ژور نظر کتل خو چا هم خبره نشوه کولې. اخر بابا غلي غوندې اووې، ستا خو لکه چې زخموڼه ډېر ژور دي. اودرېره چې خه پتې. درله اوکرم، بابا چې څنگه په پتې. پسې پاڅېدو نو سيفور ورته بيا په ډېر غور اوکتل. بابا خه ټوکي اوسوزول او چې د سيفور په زخموڼو ئې پھې لگولې نو سيفور داسې محسوسه وله لکه د هغه په زړه ټکورنه لگي. چې کله د سيفور لږه تسلي اوشوه. نو بابا ورته گرم څادر راواخستو. او ورته ئې اووې چې اوده شه چې کله صبا راؤڅېږي نو... بيا به پخپله مخه ځي. سيفور بابا ته يو ځل بيا په غور اوکتل. بابا د هغه د سترگو په تجسس او سوالونو پوهېدو. په ډېر چل ئې ترې د زخموڼو سوب اوپوښتو. سيفور خبره الول کړه او دومره قدرې اووې چې دشمنان راپسې وو. دغه څو ډزه په مقابله کښې لگېدلې يم. او که چرې تاسو راله امن ته وې راکړې نو...،،

د بابا او سيفور چې کله خبرې اوږدې شوې نو بل خوا د عبدالجبار خان بي بي په کور کښې حيرانه اودريده او دې فکر يوړه چې په دې توره تياره کښې د هغوي نوکر په خپله وړه کوټه کښې د چا سره خبرې کوي. هغه د گوتو په سرونو

کوټې ته نږدې راغله. څه ساعت ئې خبرو ته غوږ اوښوۍ. بيا ئې د وړه په چوند کښې غلې تماشه اوکړه. د هغې نظر د اور په لمبو کښې د سيفور په مخ پرېوتو. زړه ته ئې ډېرې وسوسې او سوالونه راغلل خو. خو خاموشه پاتې شوه.

د سيفور په مخ ناقراري واضحه ښکارېده. هغه اړخونه بدلول او د سپين ږيري بابا سره ئې خبرې بدلولې رابدلولې. ،،ما په ژوند کښې ډېر څه ليدلي دي. د خپل هوس دپاره مې ډېرې وينې توې کړي دي خو. ... اوس ملاتمه يم. ماته احساس کېږي چې که پردي سل کورونه وران کړي خپل يو نشي آباډه ولې، ،. بابا ددې خبرې سره سر اوخو زولو. او بيا ئې سيفور ته اوښل. ،،مېلمه چرته خپل زړه دې هم درد کړې دے. سيفور د لږ ساعت لپاره په سوچ کښې لاړو بيا ئې. يو سوږ اسويلې اوکړو. ،،هو بابا يوه واقعه داسې ده چې زما په دې مجرم ذهن کښې هر وخت ازغي ازغي کېږي. زما په ضمير بيا بيا چکونه لگوي. خو. ... بابا چې کله د عقل سترگې رڼدې وي او سرے خپل غرض را اخستے وي نو هاغه څه کوي چې د انسانيت ترې هم ويړه کېږي، ،. ،،هو تارښتيا اووے، ،. بابا د سيفور د خبرې تائيد اوکړو. ،،تا راته قيصه کوله، ،. سيفور په اوچو شونډو ژبه راښکله. ،،بابا دا هم داسې د ژمي ورځې شپې وې. ماته چا اووښل چې د امان کوټ کلي د عبدالجبار خان نوکري

پورہ شوې ده - لوتی افسر دے - او نن صبا به د پینشن پنډه
 روپی - را اخلي - د عبدالجبار خان د نوم د اورېدو سره د بابا
 غوږونه او درېدل - او په وازه خوله ئې اووے ، بیا ، ؟ سیفور
 اړخ بدل کړو او قیصه ئې بیا شروع کړه - بیا زه په دې غم کښې
 اخته شوم چې د امرغی مې د گوتونه اونۍ ځي ځکه نو د هغه
 څارنه مې شروع کړه - او چې په کومه ورځ هغه د بینک نه پسې
 راواخستې نو زه هم په بینک کښې ولاړ ووم - د هغه په لاس
 کښې دومره ډېرو روپو زما د ضمیر سترگې ړندې کړې - چې
 هغه د بینک نه اووتو نو زه ورپسې شوم - هغه چې په ما پوهه
 شو نو د ځان د خلاصی دپاره ئې ډېرې منډې اووولې خو اخر
 زما د پنجې د لاندې راغے - - بابا هغه ماتہ ئې ډېر منتونه
 اوکړل خو ما د هغه نه د هغه د څلوېښتو کالو خواري په لږ
 ساعت کښې اوتروړله - او چې کله مې زړه ته راغلل چې داسې
 نه صبا له زما د جرم پته اولگي نو د څه سوچ نه بغیر مې دوه
 درې ډزه په سر اوویشتو - بابا - - زه هر څه هېرولے شم خود
 عبدالجبار خان هاغه اخري سلگۍ هاغه سواليه نظر نشم
 هېرولے - کله هم نه ، ، -

چې څنگه سیفور دا قیصه کوله نو د بابا د مخ رنگونه
 بدلیدل رابدلیدل - - چې کله د اور لمبه تیزه شوه نو سیفور د
 بابا د مخ تښتېدلي رنگونه اولیدل - خو هېڅ ئې اونۍ وئیل -

بابا غلے غوندی پاخبدو۔ دروازہ ئی خلاصہ کرہ ۔ اوچی کور تہ دنہ شو ۔ نو سیفور د اور د لمبی پہ رنہ کنبی مخامخ پہ دہوال د عبدالجبار خان عکس اولیدو ۔ د هغه سترگی بقی را اووتی پہ مری کنبی ئی لاری اوچی شوی ۔ هغه لکه د بُت مخامخ عکس تہ کتل بل خوا بابا ساه ساه پہ توپک پسی منډہ کرہ ۔ چي خنگه ئی توپک تہ لاس کرو نو د شانہ نہ ورته چا پہ اوږہ لاس کیخودو ۔ بابا ابوگنیدو ۔ چي شاته ئی اوکتل نو مشرہ بي بي ولاړہ وه ۔ د هغې په سترگو د هور لمبو چور لکونه خوړل ۔ بابا به خه وئیل چي مشري بي بي ورته اووے ،، ما هر خه واوړیدل ۔ زما په زړه کنبی ستانه د انتقام اور ډېر سپوا دے ۔ خودا د یو پښتون کور دے ۔ او د پښتون کور تہ چي خوک د امن دپاره راشي نو په هغه ډز کول نه پښتو ده او نه غیرت دے ۔ بابا نن سیفور زخمی دے او په زخمی لاس پورته کول نوره هم بده خبره ده ۔ ورشه او د کوره ئی باهر کره ،، ۔

سیفور دا هر خه په خپلو غوږونو واوړېدل ۔ هغه تہ ځان نور هم مجرم ښکاره شو ۔ او چي کله بابا خپلې کوتې تہ راتلو نو بیا سیفور د شپې په تیاره کنبی په تیزی سره وتلے و ۔ بابا ورپسې باهر تہ منډې کړې خو د شپې په تورتم کنبی هغه تہ هېڅ نه ښکارېدل ۔۔ خو لحظې پس د ټول کلي خلقو یو ډز

واؤریدو ددغه ډزد اورېدو سره د عبدالجبار خان د بنځې زړه
 ته ډېر سوالونه راغلل خو هغې خپل نوکر ته هېڅ اونه وئیل -
 او بیا صبا له د کلي په لارو کوڅو کښې هر چا دا خبره
 کوله چې د بې شمیره بې گناه کسانو قاتل سیفوري بیگاه په
 نیمه شپه کښې ،، خپل ځان ،، پخپله اوویشتو -
 چې احساس شي ملامته ضمیر ویخ شي
 نو ژوندون بیا د ژوندون په اوږو بار وي

قتل

د ساده کلي په سادگی کښې لاوس هم مستي په غورځنگ وه په گودرونو کښې به هر مازیگر ښکلاگانو یو بل له غاړې ورکولې - په تنورونو به د پېغلو خنداگانو نوره گرمي پېدا کوله - د چنار په لور و ښاخونو کښې به ټالونو ، ژوند ، له جوتې ورکولې - کورونه ، ، خړ ، ، وو خو ضمیرونه پاک وو - کوڅې ، تنگې ، ، وې خوزپونه فراخه وو - دیوالونه کچه وو خو

،، لوظونه ،، پاخه وو - په جوماتونو کښې به تر ناوخته خلقو د کلي په مسئلو خبرې کولې او په حجرو کښې به لاس اوس هم د رباب تارونو د وختونو نغمې وئيلې -

جمال او مرجانه هم د ژوند د رباب ،، دوه نغمې ،، وې د جمال د ځوانۍ او بنائست خبرې به په گودرونو او تنورونو کېدې - خود مرجانې د پېغلټوب خبره د چا په خوله نه شوه راتلې -

د دواړو د کليو تر مینځه ايله دوه ميله فاصله وه - ځکه نو غم ښادي شریکه وه - مرجانه د ورکوټوالي نه د جمال په نوم وه - جمال د کمال خان زوئې ؤ او کمال خان د مرجانې د پلار د مودو یار ؤ - دواړو د ځوانۍ ډېر رنگونه په یو بل شیندلي وو او د وخت تېرېدو باوجود لا اوس هم په دغه رنگونو کښې خلا وه - او بیا چې کله د رباب دغه دواړه نغمې په یو سر کښې ځای شوي نو په ټوله ،، علاقه ،، کښې خوشحالي وه - مرجانه د جمال په کتنه مېرېده او جمال د مرجانې په سترگو کښې ورک ؤ -

کشماله د مرجانې کشره خور وه او نعیم ئې مشر ورور ؤ چې په فوځ کښې مېجر ؤ - مېجر صېب به کله کله په چوټۍ کلي ته راتلو او هر ځل به ئې تر ناوخته پورې کشمالي ته د فوځ قيصې کولې - که هر څو هغې دغه قيصې څو څو ځله اوریدلې

وې خود ورور د زړه دپاره به ئې ورته هر ځل غوږ نيولې ؤ ځكه چې مېجر صېب په كشمالي ډېر زيات مئين ؤ او كشمالي ته د دغه مينې پوره پوره احساس ؤ .

بلخوا جمال د مرجاني په ټول ټبر گران ؤ . ولې كشمالي به په هره خبره كښې د هغه ذكر كولو او چې كله مرجانه واده شوه نو كشماله به اكثر هم خور كړه وه . هغې به چې كله جمال ته په ډېر مينه ،، بهائي جان ،، وئيلو نو د هغه په سترگو كښې به د خوشحالي او ښكې لارې راغلې او د زړه د رباب هر يو تار به ئې داسې نغمه شروع كړه چې هغه به پرې پخپله هم نه پوهېدو .

د واده نه يو نيم كال پس چې كله مرجانه د ورومبي ماشوم د كېدو په موقعه ناروغه شوه نو كشماله د هغې د خدمت دپاره په دؤ راغله د خور خدمت سره سره به چې له هغې جمال له جامې استري كولې هغه ته به ئې روتۍ اېښوده د هغه پېزار به ئې پالش كولو نو زړه او ضمير به ئې د يو بل نه داسې عجيبه عجبېه پوښتنې كولې چې د كشمالي نه به يوه دوه خطا شول . د ځان سره به ئې ډېر څه وئيل كوم چې صرف هغې اوريدۍ شول .

چې كله د مرجاني ماشوم د څلوېښتو ورځو شو نو هغه پلار كړه لارې . كشماله په دغه ورځ ډېره خوشحاله وه . مرجاني

مور ته د خپلې ناروغتیا قيصې کولې او کښمالي د ،، بهائي جان ،، نه په دروغه گيلې مانې کولې . ورځ تېره شوه . او چې کله ما بنام تياره خوریده نو مېجر صېب هم راغی . په کور کښې خنداگانو جوختې غاړې ورکړې . کشماله په کور کښې توده توده گرځېده او چې کله شپه په غزیدو شوه نو کښمالي د کور په لویه کوټه کښې خپل ورور او ،، بهائي جان ،، له کټونه سم کړل . خبرې وشوې . گيلې ترسره شوې او بيا په کور کښې ورو ورو اوازونه ورکېدل .

ټول خلق اوډه شول ولې کښمالي له خوب نه ورتلو . هغې بيا بيا اړخونه بدلول . چې کله به ورله يو نازک غوندې خيال ضمير او تخنولو نو د هغې د زړه درزا به سېوا شوه . په کټ کښې به ئې سر راپورته کړو . ولې گېر چاپېره به د خاموشۍ نه علاوه هېڅ نه وو . کله کله به ئې د سوچ په ولوونو کښې جمال ونښتو . د هغه ځوانۍ او بنائست ته به فکر يوړه . زړه به ورته ډېر څه ووئيل خو هغې ته به ځان ډېر لوائ مجرم ښکاره شو . زر زر به ئې توبه وويسته او سترگې به ئې پټې کړې چې کله شپه توره هم پخه شوه نو مخامخ په ځوړند لالټين کښې تيل خلاص شول او ساعت تېر نه ؤ چې ټول کور په تيارو کښې ورک شو . دې تيارو د کښمالي زړه نور هم ناقراره کړو . جمال د هغې په ذهن او سوچ کښې د خندا شين ولاړ ؤ . ځان

سره د څه سوچ کولو نه پس هغه د کټ نه راپاڅېده . گېر چاپېره
ئې توري تيارې ته وکتل . بيا د سر وېښته سم کړل او د پنجو په
سرونو د کور لوئې کوتې طرف ته روانه شوه . د هغې په هر رگ
کښې وينې ټوپونه وهل . ساه ئې لنډه لنډه کېده . لاسونه او
پښې ئې رپېدل خو ، زرۀ ، ، لکه د ماشوم د لاسه نيولې وه .

کوټه لرې نه وه او ساعت تېر نه ؤ چې کشماله د جمال د
کټ سر ته ولاړه وه . يو څو ځله ئې اوږده ساه رابښکه او بيا ئې په
رېږدونکي لاسونه د جمال په ، سر ، ، کېښودل . هغې داسې
محسوسه کړه لکه چې د وجود په هر رگ کښې ئې د اور لمبو
چورلک خوړلې وي . هغه نه پوهېده چې څه وکړي جمال په
ډوب خوب اوډۀ ؤ او کشماله ايله د کټ بازو ته انډول شوې وه
چې د کټ بازو گانو چغې کړې . د کشمالې نه لکه چې ساه
ختلې وي . زر د جمال د کټ خوا ته کېښناسته . مېجر صېب په
خپل کټ کښې ډډه بدله کړه او چې بيا کشماله په دغه تورتم
کښې د چا په ښکالو هم پوهه شوه نو نوره هم وارخطا شوه او په
خړپوسو خړپوسو د کوتې نه بهر راووته .

د هغې د رگ رگ نه خوله روانه وه . او چې څنگه خپل
کټ ته ورسېده نو خوره وره پرمخې راپرېوته . هغې ځان سره په
چغو چغو ژړل د زرۀ درزا ئې دومره سېوا شوه چې د هغې د
برداشت نه ووته . او کله چې دغه درزا ورو ورو کمېده نو د

هغې ژړا هم ورو ورو د شپې په خاموشۍ کښې ورکېده او چې
کله بیا د چاپېرچل نه د شپې تور خادر راغونډېدو او د صبا
سترگه راختمه نو کشماله په خپل کټ کښې بقی سترگې مړه
پرته وه.

تا مې د حال پوښتنه اونکړله
د زړۀ خبره وه په زړۀ پاتې شوه

استاذ گاہے واپس کرہ

،، جنت گل ، ، آسمان تہ وکتل۔ او بیا ئی یوہ اوږدہ
ساہ رابنکہ بېلچہ ئې په اوږه کره او ستره ستره د کلي په
لور روان شو۔ د ماښام تیاره خور بدونکې وه خو د کلي ځنې
زمیدار لا اوس هم په خپلو کارونو کښې بوخت وو۔ جنت گل
ددغه کلي والو سیوري لیدل چې د سپوږمۍ په کچه رڼا کښې
تت تنکار بدل۔ هغه ټوله ورځ په پټي کښې تېره کړې وه خو

د اوبو د کمي په وجه ئې اوبه خور سرته نه ورسولې. د هغه خولې له دوه درې ځله يوه تپه راغله اوبيا ئې داسې د ذهن نه په بېرته لاړه چې جنت گل ئې د لفظونو اندازه هم ونه لگولې شوه.

کله دومره لرې نه و. جنت گل چې کلي ته راوړسېدو نو بيا په کورونو کښې رڼاگانې بلې کړې شوې وې. هغه د خيالونو په ژور سيلاب کښې د ځان نه ورک و. ځکه نو ورته دا پته او نه لگيده چې کله د خپل کور دروازې ته راوړسېدو. هغه بېلچه په درز دروازه کښې گزار کړه. خپلې جامې ئې دوه درې ځله اوځنډلې اوبيا د خپل محلت لوئې حجرې ته ورغې.

په حجره کښې د ټنگ ټکور محفل تود و. او چې کله به چا د منگي د ټنگ او د ستار د ترنگ سره تپه، پورته کړه نو جنت گل به په دغه ناقراره جذبو کښې خپل تن شان عکس ښکارېدو. هغه په فکرونو کښې ورک ورک يو اړخ ته پخه ډډه وهلې وه. او د ټولې ورځې د ستومانۍ د ويستو دپاره ئې د کلي د زلمو مخونو ته په زير زير کتل.

کله د ټولو شريک و. ځکه نو ورکښې هريو مخ د بل سره اشنا و. دا ددغه کلي معمول وو او جنت گل ددې ساده باده بنائستونو يوه حصه وه.

چي ڪله شپه په غزېدو شوه نو د ڪلي خلق ورو ورو په خورېدو شو ځكه نو جنت گل ته هم دا احساس وشو چي هغه د ماښام روتۍ هم نه ده خوړلې. هغه كور ته په داسي حال كښي ننوتو چي په زړه كښي ئې يوې داسي وسوسې لتې وهلې چي هغه ئې احساس نه شو كولى. په كور كښي ډيوه تته شان بليده جنت گل چي نژدې ورغې نو ښځه ئې ورپسې راپاڅېده او په رېږدونكو شونډو ئې ورته ووي،، ښه ده چي كور ته راغلې،، جنت گل د ډيوې په تته رڼا كښي د هغې په مخ راغلې اوښكې وليدې. زړه ئې يو نرۍ غوندې درز وخوړو.،، خبر خود ډېر كنه،، د هغه مړۍ ونښته. ښځې ئې په خپل شلېدلي پيڅكي اوښكې وچي كړې او جنت گل ته ئې مخ را واړولو.،، د نازكې تبه هلو كمېږې نه،، هغې دومره قدر له ووي او بيا ئې خپلې ماشومې لور،، نازكې،، ته وكتل چي اوس هم د نغري په غاړه په پورت كټ كښي پټې سترگې پرته وه جنت گل چي نژدې ورغې او د لور په تندي ئې لاس كېښودو نو د وجود په هر رگ كښي ئې گرمي خوره شوه. هغه خپلې ښځې ته هېڅ ونه وئيل خو په درنو قدمونو واپس د كور نه راووتو.

ساعت پس كور ته د لالتين يوه رڼا رادننه شوه. د جنت گل ښځې په دغه رڼا كښي اندازه لگولې شوه چي دا د ڪلي بابو صېب د ډېر چي ورپسې جنت گل د بابو صېب صندوقچه په لاس

را روان ؤ . بابو صېب چې کله د نغري خوا ته ورغی او د ناز کې په تندي ئې لاس کېښود نو لاشعوري طور ئې د خولې نه وختل چې ،، اُف دا خو ډېره زیاته تبه ده ،، هغه د ماشومې په تندي لونده کپړه خو ځله کېښوده اوبیائی ورله څه شربت ورکړو . بابو صېب جنت گل ته تسلي ورکړه او ورته ئې ووي چې ،، دې شربت سره به دا ښه شي خو ښه به دا وي چې صبا له ئې د ښار لوتی هسپتال ته ورسوی ،، . د جنت گل په مری کېنې لارې ونښتې . بابو صېب ته ئې په سوالی نظرونو وکتل خو بابو صېب د هغه په وړاندې هېڅ ونه وئیل او صندوقچه په لاس واپس روان شو .

جنت گل ماشومې لور ته او بیا خپلې ښځې ته وکتل څوک چې سرتور سر وار خطا ولاړه وه .،، حوصله کوه ،، هغه خپلې ښځې ته ووي ساعت تېر نه ؤ چې ماشومې زبیرگي وکړو او په ښتې ژبه ئې اوبه وغوښتې . جنت گل خپلې ښځې ته وکتل د هغې په مخ لکه چې د اطمینان ښې ښکاره شوې وې . ماشومې ته ئې زر اوبه ورکړې . د اوبو سره هغې سترگې وغړولې اول ئې پلار ته وکتل او بیا ئې مور ته وکتل او بیا ئې سترگې پټې کړې شپه ورو ورو غزیده او عن تر دې چې د سحر اذان وشو خو جنت گل او د هغه ښځې دواړو یو بل ته په سوالیه نظرونو کتل .

سحر لہ د نازکے تبه بیا سہوا شوے وه - سترگے ئے پتے
 وے - چے کلہ رنا خورہ شوہ نو جنت گل د کلی د اډے نہ تیکسی
 موثر راوستو - مور نازکے په اوږه واچوله او په جنت گل پسې
 شاته شاته روانه شوه - او بیا چے دوي په تیکسی کنبې
 کنبناستل نو ډرائیور ته ئې ووي چے ،، تادي کوه په لاره کنبې
 چرته ایسار نه شو ،،

تیکسی د کلی نه خو فرلانگه تلے و چے د ،، قانون
 واکدارانو ،، د تلاشی دپاره ودرولو - جنت گل ورته په
 رپدونکو شونډو خبره وکړه - او هغوي ځکه ومنله چے جنت
 گل ئې پېژندو - ولې وړاندې گام په گام په روډ کنبې لوتې لوتې
 تیرې پرتې وې - او ددغو تیرو سره توپک په لاس د قانون
 واکداران ،، ولاړ وو - هغوي به راتلل د جنت گل نه به ئې
 تپوسونه کول - د گاډي تلاشي به ئې اخسته او بیا به ئې د تلو
 اشاره کوله - جنت گل څو کسانو ته په غصه دا هم ووي چے ،، دا
 د اسلام تقاضا نه ده چے بل مسلمان ورور ته دې تکلیف
 ورسولے شي - اخر هم زه ددې خاورې اوسېدونکے یم - او بیا زما
 سره زنانه ده - لږ سوچ او کړی سړیتوب هم څه شے دے - ،، خود
 هغوي د خان د حکم تابعدار ،، وو د اسلام او د کلتوري
 روایاتونه - د ښار لوتې هسپتال ته ایله د یوې گینتې لار وه او
 جنت گل په پنځو گینتو کنبې لاهلته نه و رسیدلے - د قانون

واکمنو سره د خپلې نوکړۍ غم ؤ . او جنت گل د ځان په غم
اخته ؤ .

چې لوڼې هسپتال ته ایله دوه فرلانگه لار پاتې شوه نو د
جنت گل بنځې ورو غوندې د هغه په اوږه لاس کېښودو . جنت
گل په هېبت مخ راواړولو هغې د خپلې بنځې په سترگو کېښې
ئې غټې غټې اوبښکې ولیدې څه تپوس به ئې کولو چې بنځې
ئې ،، نازکې ،، ته اوکتل او چې د جنت گل سترگې په ماشومې
نازکې ولگیدې نو د هغې سترگې وازې پاتې شوې وې . د جنت
گل د سترگو نه دوه غټې اوبښکې لارې او د ږیرې په وېښتو
کېښې ورکې شوې . هغه په رپېدونکو شونډو د ټیکسي
ډرائیور ته دومره قدر له ووي ،، استاذ گاډۍ واپس کړه ، ، .

د ارمان جولی مې تشه درنه یوړه
وخته څومره لېونې جبر دې اوکړو

اوچي اوښکي

،، ښه نصيبت ،، د رحيم الله خان د کور پيدائشي نوکره وه . هغې ته ياد وو چې ايله د لسو کالو وه نوموړ به ورته د کور کار سره سره د خانانو د ،، نازونو ،، خبرې کولې . او بيا وخت هغې ته هر څه زده کړل . د مور د مرگ نه پس چې کله د ښه نصيبت په ژوند کښې د اميد اخري رڼا لتې وټکولې نو هغې د صبر ساه واخسته او خپل ټول ارمانونه ئې د ،، خانانو ،، د کور

سره وتړل - هغه به د سحر نه تر شپې ناوخته پورې د کور په کارونو کښې داسې بوخته وه چې خپل ځان به ترې نه هېر و او اکثر به نهره اوده شوه - هغه ماشومه وه - پېغله شوه خو د پېغلتوب بې فکري ئې ونه لیده - چرته ئې په ډکه خوله ونه خندل او د وخت د ظلم ، جبر او ناکړدو احساس ورته هله وشو چې کله موده پس ئې د لوئې اختر په دوېمه ورځ په آئینه کښې خپل ځان ته وکتل -

د هغې په مخ کښې د وختونو کرښې واضحه ښکارېدې - په تورو وینستو کښې ئې ، سپین ډکي ، ، یو بل سره غاړه وتي وو - د هغې زړه ډوب ډوب شو - ژوند ورته په خپل کمزوري وجود ډېر لوئې بار ښکاره شو - او د بار دغه احساس د ښه نصیبې د ارمانونو ملابې وخته ماته کړه - هغه به چې کله د فرش صفایۍ ته برنده کښېناسته نو بیا به راپاڅېدې نه شوه - د وجود په هر رڼ کښې ئې نینې ورتیدې - ولې هغې به چاته هم گيله نه کوله - او بیا ورو ورو دغه کمزوری ښه نصیبه د کټ کړه - هغه به ټوله ورځ اوشپه ټوخیده - دوه درې ځلې ئې د کور په کارونو پسې د راپاڅېدو کوشش وکړو خو ونه شوه -

یوه شپه چې کشر خان ناوخته کور ته راغی او په یخنۍ کښې ئې ښه نصیبه بهر په دالان کښې په ټوخیدو ولیده نو خپل

نوکر، بهادر خان کاکا،، ته ئې ډېرې بدې ردې ووي او ورته
 ئې ووي چې،، دا کور د څه هسپتال خونۀ د ځي،، بهادر
 کاکا شپه په شپه بڼه نصیبې له د خان د بنگلې نه په ډېر لږه
 فاصله کښې د څاروؤ په غوجل کښې کتې برابر کړو او بڼه
 نصیبه د کور نه غوجل ته په داسې حال کښې ورسیده چې د
 خپلې مور د لاس د لوگو وهلې پرستنې نه علاوه ورسره نور
 هېڅ هم نه وو. هغه به یوازې پرته وه. مشر خان د کلي د مسئلو
 نه نه ؤ اوزگار او،، بېگم صېب،، د بيمارۍ نه کرکه کوله.
 صرف بهادر کاکا ؤ چې کله کله به ئې بڼه نصیبې له ډاډ ورکړو.
 د څو میاشتو پرله پسې ناروغتیا بڼه نصیبه کمزورې
 کړه هغه به هر وخت د فکرونو سیلاب په مخه کړې وه. یوه ورځ
 هغې ته خپل ماشوم والې بې اختیاره یاد شو چې کله هغه
 ناروغه وه او مور ورله د مشر خان په وېنا ډاکټر راوسته ؤ او
 بیا د یوې ستنې وهلو سره هغه جگه جوړه شوې وه. ددې سوچ
 سره د هغې په پټري پټري شونډو نرۍ مسکا خوره شوه. د
 هغې په بې وسه زړه کښې یو معصوم غونډې ارمان راټپاریدو
 چې،، کېد ځي مشر خان ته زما د بيمارۍ پته ولگي او بیا
 راله ډاکټر راولي،،. څو ورځې هغه د امېد او،، مایوسۍ،،
 سره په جنگ وه. خوبله ورځ ئې په رښتیا د خان خبرې

واؤر ٻڌي چي،، هلكه بهادره لاڙ شه او د بنار هغه لوئي ډاڪٽر راوله.

دې اورېدو سره د ښه نصيبي په كمزوري مخ پيکه رنگونه غاړې وركړې. هغې د برستنې نه سر رابهر كړو. اوبيا ئې چې كله د بنگلې نه د موټر د وتو اواز واوړيدو نو د سكون يوه اورېده ساه ئې رابښكه. هغې ته ځان په رښتيا،، خوش نصيبه،، ښكارېدو. د ډېرې خوشحالي نه ئې سر په خيرنه برستنه كښې كلك پټ كړو او د ډاكتر راتلو ته ئې غوږونه ښغ ونيول. د هغې زړه بې اختياره درزېدو خوپه دغه درزا كښې يو پټ سكون ؤ چې ښه نصيبي له ئې تسلي وركوله.

د ډېر ساعت د خاموشي نه پس ښه نصيبي د مشر خان رعب دار اواز واوړېدو،، زما كشري بچي بيگاه ټوله شپه شوگيره كړې ده. څنگه ښه به شي او كه نا،، د ښه نصيبي وار خطا شو چې گني د كشر خان طبيعت ډېر خراب دے. د يو ساعت دپاره ترې خپله بيماري هېره شوه ځكه چې كشر خان د هغې لاسو كښې لوټې شوم ؤ. د بنگلې نه دوه موټرې په يو بل پسې ووتې د موټرو اواز ورو ورو لري كېدو. او عن تردې چې غېب شو. ښه نصيبي په كټ كښې ډډه بدله كړه. او چې مخامخ ئې وكتل نو بهادر كاكا ولاړ ؤ. د هغه په مخ مايوسي خوره وه او دغه مايوسي د ښه نصيبي تلوسه نوره هم سپوا كړه.

بہادر کا کا نزدی راغے بنہ نصیبی ورتہ پہ رپیدونکو
 شونہو خۂ وئیل غوبنتل چي بہادر کا کا پخیلہ خبرہ
 راواختلہ ۔ ، کشر خان بیگا توله شپہ خوب نۂ دے کپے یرہ
 خو عجیبہ دنیا دہ ، ، بنہ نصیبی ترې نہ پہ وارخطایی تپوس
 وکړو۔ ، نوگني خدائے مکرہ ناروغہ دے ، ، خان نۂ دے
 ناروغہ د هغه سپے تائیگر ناجوړہ دے ۔ او مشر خان ورلہ د
 بنار لوئے ډاکتر راوستے وو ۔ د بہادر کا کا خبرې سرہ پہ بنہ
 نصیبی سر وچور لیدو پہ مخ ئې دوه کړې وږې او بنکې راغلې
 خان ورتہ ډېر بی څوکه بنکاره شو ۔ هغې د حسرت پہ ډکو
 سترگو مخامخ د رحیم الله خان لورې بنگلې تہ وکتل چي
 پکښې د بنہ نصیبی د ماشوم والي او خوانی سیوري تہ شان
 بنکار بدل ۔ هغې دغه سپورو تہ پہ سلگو سلگو ژړل او سپورو
 د هغې پہ بی وسی پہ بق بق خدا کولہ ۔

څوک د چا پہ مجبوری پورې خدا کړي
 څوک پہ خپل نصیب پہ چغو چغو ژاري

آخري خط

رېل گاډي خو کړيکې ووهلې . او بيا يو درز سره
وخوږيدو . سهېل دغه درز په خپله سينه کښې محسوس کړو .
هغه د سگرېټ نه يو دومره اوږد کش رابښکو چې سگرېټ
ورسره لمبه شو ولې هغه دغه لمبه ونه لیده . او دا غالباً ځکه
چې د هغه په زړه کښې ددې نه زياتې لمبې بلې وې . هغه د ريل
گاډي د کهړکۍ نه سر رابهر کړو . په سټېشن کښې ولاړو

کسانو مسافرو ته ئې لاسونه خوزول - او مسافرو ورنه د لاسونو په خوزولو د رخصتیدو اجازت اخستو - سهېل هر چا ته په ژور نظر کتل - د جدایی احساس له ئې لفظونه لټول خو چې کله ئې سترگې په ,, سیمه , ولگیدې نو خوله ئې وازه پاتې شوه - د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو - د هغه د خولې نه لاشعوري طور یوه چغه وخته - هغه د کهرکۍ نه لاس بهر کړو -

سیمه لکه د ماشومانو په سهېل پسې رامنډې کړې هغه لاسهېل ته نزدې شوې نه وه چې د گاډي رفتار ترې نه ښه لرې کړه - سیمه په سټېشن ساه ساه اټاله پاتې شوه - د هغې لاسونه بې اختیاره خوزیدل او چې کله ریل گاډۍ د نظر د حد نه ووتو نو د سیمه په خپل مخ لړۍ لړۍ اوښکو ته پام شو - هغې زر زړه لوپټه اوښکې اوچې کړې او ځوړند سرد ریلوۍ سټېشن نه بهر روانه شوه -

سهېل او سیمه دواړه د یونیورسټۍ ملگري وو - په دوه کاله کښې هغوي یو بل ته دومره رانزدې شوي وو چې د وخت فاصلې ئې د خیال نه وتې وې - سهېل د ډېر لرې نه یونیورسټۍ ته د ځان په لټون پسې راوټی ؤ او سیمه د ښار د یوې داسې کورنۍ حیا وه کومه چې په دولت هم مړه وه او د شرافت پس ئې هم خور وو - سهېل خو خو ځله د سیمه کور ته تلې ؤ او ځکه نو د هغې پلار او وروڼو پېژندو ولې د سهېل

دروند خوئي او حياناكې ځوانۍ دغه تگ راتگ هر ځل دروند كړم ؤ. د يونيورستۍ دوه كاله داسې د سترگو په رپ كښې تېر شول. چې نه ئې سهېل احساس وكړم شو او نه سيما ته دغه اندازه ولگيده خونن چې كله د شپاړسم پاس كولو نه پس سهېل كلي ته روان شو نو د زړه تارونو ئې د ماضي يوه نغمه اچېرله. هغه ددغه نغمې په هر ترنگ او ښكې توې كړې. خو وخت ددغه اوښكو هېڅ پروا نه شوه كوله.

كلي ته د رارسېدو نه پس هغه څو ځله دا فيصله وكړه چې پلار ته د سيما په حقله خبره وكړي خو هر ځل به ورله ،پښتو،، د ارمان په مړۍ پښه كېښوده. څه مده خو هغه په دغه ذهني اضطراب كښې راگير ؤ خو په هغه ورځ ئې د سر نه لمبه وخته چې پلار ئې دده د تره لور سره د كوژدن خبره وكړه مور به ورته د تره د لور خبرې كولې او د سهېل په مخ به رنگونو په يوبل پسې منډې وهلې. هغه څو ځله اراده وكړه چې چغې كړي او دنيا ته د خپلې مينې قيصه بيان كړي خو د ،،ځاندارني رواياتو،، او د مشرانو د ،، عزت،، تر مخه ئې هر ځل په مړۍ كښې لاړې اوچې شوې. د سهېل ملگرو خندل او هغه په خپلې مجبورۍ اوښكې تويولې.

كوژدن وشوه. سندرې ووئيلې شوې. مباركيانې واخستې شوې خو سهېل به چپه خوله يوازې يوازې گرځېدو.

هغه نه پوهېدو چې څه فیصله اوکړي خو د سیمایا لیرې خط
د هغه په ذهن کې یو طوفان راپورته کړو. پرون راته چا ستا
د کوژدن خبره وکړه ډېر څه مې درته لیکل غوښتل خو په زړه
مې د صبر تیرې کېښوده. زه خفه نه یم خو دا یو ارمان مې ژوند
ته نه پرېږدي. چې کاش ما هم دغه جینۍ یو ځلې لیدلې وې
اخر ستا د تره لور ده لکه ستا به ښائسته وي. زما کوژدن هم
پرون مازیگر د ماما زوئ سره وشوه. ته خفه کېږه مه. دا د
نصیبونو خبرې دي. د سیمایا څو کرښې خط د سهېل د ډېرو
معصومو ارمانونو قتل و. هغه د ځان نه بیا بیا دا تپوس کولو
چې اخیستې ته دا هر څه چا ووئیل خو چې د هغې د کوژدن
خبرې ته فکر یوړو نو د وینې رفتار ئې سېوا شو. د هغې په بې
وفایۍ ئې زړه له دلاسي ورکړې. د دلاسي دا ورځې هم داسې
تیرېدې. د کوژدن نه څه موده پس چې کله د سهېل واده وشو
نو د ژوند په هر قدم هغه سیمایا یاده کړه. د تره لور څو څو ځله د
سهېل دا خاموشي محسوس کړه خو په مطلب ئې ونه رسیدۍ.
کال پس چې کله سهېل د یو زوئ پلار شو نو د ماضي
یادونه ئې د ذهن نه وویستل. او د نوي ژوند سره ئې نوې
اشنایي جوړه کړه. ولې د اشنایۍ دغه آئینې هله، درز، وکړو
چې پوره درې کاله پس د سیمایا دوهم خط راغې هغې دا ځل هم
یو څو ټکي لیکلي وو. زه ستا د زوئ د کېدونو خبر شوم

یقین و کره ډېره خوشحاله شوم. او هن رښتیا زما هم یوه لور شوې ده بالکل زما په شان. ستا زوئې به بیخي ستا په رنگ وي. خو خفه په دې یم چې لیدم ئې نه شم. زما دپاره ورسره ډېره مینه کوه،،.

د خط لوستو سره د سهېل په ذهن کېنې د سیم او د هغې د ماشومې تصویرونه لاپل راغلل هغه غوښتل چې لار شي او د سیم لور یو نظر وويني. خواوس دا خبره گرانه وه. سهېل خط د یونیورسټۍ د ورځو په ډائری کېنې،، خوندي،، کېښودو. او بیا ئې ژوند ته لاسونه ورکړل. هغه د نوکړۍ په ځای په کلي کېنې یوه وړه فیکټري ولگوله. چې د سحر نه تر ماښامه پورې به هم هلته په کار کېنې اخته وو.

لس کاله پس د سهېل کاروبار په خوریدو وو. د هغه د ژوند تقاضې بدلې وې. یوه ورځ چې د کار نه ناوخته راغی نو ماشومان ټول اوده شوي وو. ښځې ورته ډوډۍ ورکړه او هغه لا نمرۍ نه وه پورته کړې چې ښځې ورته وې،، نن دې څه چیتۍ د کور په پته راغلې ده. خدای خبر چې د چا ده،، د سهېل رنگ زیر وټښتېدو. هغه ښځې ته د چیتۍ د راخستو وویل. هغه په خط پسې پاڅېده او د سهېل ذهن ته بې شمېره سوالونه پرله پسې راغلل. چې ښځې څنگه لفافه سهېل ته په لاس کېنې ورکړه نو د هغه زړه یو درز وخوړو. زر زر ئې خط پرانستو. د

سيما ددې خط سره د سهېل زړه د ماضي نغمه يو ځل بيا په
خوند خوند وچېرله.

،، پرون مې دا زړه ډېر ډوب ډوب کېدو نو
ماشومان مې ځان سره کړل او په يونيورسټي
کښې د هغه گوري ونې سيوري ته کښېناستم
چرته به چې ما او تا کله کله مازيگر تر ډېر
ناوخته پورې ناست وو. ماشومانو لوبې کولې
او ماته دا احساس کېدو چې ته کله ښارته
راځې نو ددې ونې سيوري له به خا مخا راځې
او لکه څنگه چې زه دلته پرون د ځوانۍ په
سيوري پسې ورکه ورکه گرځېدم دغه رنگ به
تاته هم ددې ونې لاندې زما خيال سيورم
سيورم کېږي ،،.

د سهېل شونډې سپينې وتښتېدې روتۍ ئې هم
دغسې پرېښوده او ښخ خپلې کمرې ته لاړو ښځې ترېښه تپوس
ونه کړو ځکه چې د هغې ذهن له ددغه تپوس دپاره الفاظ نه
راتلل. لکه د نور کله د سيمې دې ياد هم وخت سره سره د
سهېل د زړه نه کډه وکړه.

پنځويشت کاله پس بيا د سهېل بچي زلمي وو. هغوي
د فيکټري لمن نوره هم فراخه کړې وه. او ځکه نو سهېل به

اکثر یوازې یوازې ناست ؤ . کله به ئې اوږدې اوږدې ناولې کتلې او کله کله به ئې د ځوانۍ د وخت په تصویرونو پسې چشمې لگولې . یوه ورځ چې هغه په کور کښې بالخت ته ډډه وهلې وه او د نسیم حجازي لیکلې ناول ئې لوستونو چا د دروازه ووهله . سهېل په درنو قدمونو دروازې ته ووتو . د ډاکي نه ئې خط واخستو . د چشمو په گوټونو کښې ئې ورته لاندې باندې وکتل . د کمزوري وجود کمزوري زړه ئې په سینه کښې بې اختیاره ودانگل . سیما ته د پنځوشت کاله د تېرېدو احساس ؤ هغې دا ځل لیکلي وو .

»پرون چې مې کله په آئینه کښې د خپل مخ کتاب لوستونو په خپل سر کښې سپینو وینستو ته فکر یوړم . ستا د سر وینستۀ خوبه هم سپین شوي وي کنه او په دغه سپینو وینستو کښې به تۀ څومره ښکلې او دروند ښکارې . زۀ هره لحظه تا د تصور په سترگو وینم او تۀ چې کله یوازې شې نو کله کله به دې زما خیال خامخا چیري ، ،

سهېل څو څو ځله دا خط ولوستو . خولې له ئې بې اختیاره راغلل ، ، واقعي چې لېونی ده ، ، او بیا په درنو قدمونو د آئینې مخې له ورغې خپلو سپینو وینستو ته ئې وکتل

اول مسکے شو او بیا ئی د زرۂ د تل نہ یو سوږ اسویلے د شونډو
سرونو له راغے - خو په خوله ئی هېڅ هم ونه وئیل -

خو کاله پس د سهېل د زامنو ودونه وشو لوڼه ئی د
پردو کورنو شوې او د هغه په ژوند د تنهایی - تورې وریځې
گورې گورې شوې - هغه به ټوله ورځ یوازې په خپله کمره کښې
ناست ؤ - د کتابونو لوستونه ئی زرۂ موږ شو - خو په دغه
تنهایی - کښې ئی یو پارسل نوې هنگامه راپورته کړه - هغه د
ډاکي نه په رپېدونکو لاسونو دغه پارسل واخستو - د پارسل
د پاسه لیکلو ته ئی په چشمو کښې په غور وکتل د سیمې د خط
پېژندو سره هغه د ځان سره غلي غوندي او خنډل او بیا ئی
اووے ،، ته گوره لېونۍ زه پرې اوس هم گران یم ،، بیا ئی ډېر
په احتیاط پارسل پرانستو په هغې کښې د سهېل خطونه ، د
هغه د لاس ډېرې داسې نڅبنې چې د سهیل نه پخپله هم هیرې
وې - سهېل ددې هر څه نه زیات د سیمې خط لوستو ته لېواله ؤ -
د پارسل په ویځ کښې یوه لفافه د سهېل په نوم وه سهېل زر زر
په رپېدونکو لاسو لفافه پرانسته - او چې خط ته ئی په غور
او کتل نو په نظر کښې ئی داسې جذبې الول شوې -

،، ما وبخښه سهېله ! ما وبخښه ځکه چې زه

مړه یم - پوره څلوېښت کاله وړاندې په هغه ورځ

چې کله ما ستا د کوژدنې خبر اورېدلې ؤ - دا

ټول خطونه ما خپلې يوې ملگرې له دې وصيت
 سره ورکړي وو چې تاته ئې په مناسبو وختونو
 درؤلېږي. ته زما نه خفه نشې ځکه چې ستا نه
 بغير بل چاته د کتو سوچ هم نشو کولې. خپله
 لېونی سيمه وبخښه ، ، -

د ،،خودکشی،، د احساس سره د سهېل د رپېدونکو لاسونو نه
 خط پرېوتو. او چې د هغه زامن راتلل نو د سيمه ليک د هغه په
 سينه پروت وو. او سترگې ئې وازې پاتې شوې وې.

که وختونه دي تېر شوي زما مينې
 خو زما په هره ساه کښې لاوسېږي

انصاف

هغه يو نظر د باچا خان چوک په مېنځ کښې د دغه
 ،لوئې پښتون،، يادگار ته وکتل - بيا ئې د ترخ د جېب نه د نظر
 چشمې راوويستې - په رپېدونکو لاسونو ئې سترگو ته يوړې او
 چې دا حل ئې يادگار ته وکتل نو د باچا خان په مخ ئې لپه لپه
 خاورې وليدې - د هغه ذهن ته د باچا خان هغه ټولې مبارزې
 راغلې کومې چې هغه فرنگي سره صرف او صرف د پښتون قام
 د سرلوړۍ دپاره کړې وې - ځان سره ئې دومره قدرې اوې

،، افسوس دے بی قدره قامه ،، بیا ئی رکشو او لارو بسونو ته فکر شو چي د خة قسم قاعدې او اصولو نه بغیر ئی یو بل نه د وړاندې کېدو کوشش کولو . هغه خة ساعت دغه تماشه کوله او بیا چي کله نورو خلقو د سرک د یوې غاړې نه بلې غاړې ته ،، منډې ،، وهلي نو هغه ورسره هم په دؤ دؤ او ساه ساه بلې غاړې ته راغی .

دلته ئی بله لوبه ولیده او هغه دا چي د پیدل تلونکو په لاره کښې قدم په قدم نایان ناست وو چا ږیرې خریلې چا وینستۍ جوړول او بیا به ئې دغه ټول وینستۍ د لارې په غاړه د اوبو نالی ته غورځول . هغه خة ساعت دا هر خة ولیدل روانېدو سره ئې ووي ،، افسوس دے بی حسه خلقه ،، هغه د خپل اوږد کوټ د جیب نه رومال راوویستو او پوزې ته ئې ونيو چي خو قدمه وړاندې لاړو نو هلته د رود په غاړه مردار سپي ، چرگان او پیشوگان پراته وو چي ټول سخا شوي وو او بدبو ئې تر لرې لرې پورې خوریده . هر چا پوزې نیولې وې . او په منډه تیریدل راتیریدل خو چا کښې دا همت نه وو چي ددې زیاتي تپوس ئې کړی و .

هغه نیت وکړو چي د ځناورو د هسپتال په لوتې ډاکټر پسي ورشي او ورته ووايي چي یه ،، د خدائے نیک بخته دا مردار ځناور څوک لارې ته راگزاري ،، ؟ لاپه دې سوچ کښې

ورک و چي مخامخ ئي شو کسه پوليس واله وليدل چي د روډ په بله غاړه ولاړ دي. هغه چشمي د پوزي د سر نه په سترگو پوري جوختي کړي بيا ئي پوليسو ته لږ په غور وکتل. نو پوه شو چي دا د تريفک د محکمي لوتی دفتر د ۷۰۰ هغه خان سره ووي چي دا د مردارو ځناور بدبو خوبه په دې لوتی لوتی افسرانو هم لگي کنه نو بيا څه وجه ده چي دوي د دې بي حسي مخ نيوم نه شي کولۍ.

زړه ورته ووي،، چپ کښي ئي خبر د ۷۰۰،، اسوبلې ئي وکړو او په درنو قدمونو وړاندي روان شو د پيدل تلونکو لار هم په ډبري بي دردي سره ماته کړي شوې وه. هغه به قدم په قدم ماتې لاري ته کتل او هر قدم سره به ئي وئيل،، عجيبه خلق دي په خپل تاوان هم نه پوهېږي،، خو قدمه وړاندي ئي د ريډيو پاکستان نوم ليکلی وليدو. هغه دغه نوم ته په ژور نظر وکتل او بيا ئي د ريډيو پاکستان لوړ بلډنگ ته وکتل زړه له ئي څه راغلل خان سره مسکې شو خو نور ئي هېڅ ونه وئيل او بيا څه ساعت پس هغه د وزير صېب د دفتر مخي ته غلې ولاړ و.

د هغه نوم غمخور و. د خپلي خاورې خواخوږۍ د خپل وطن خير خواه او د هر چا په غم شريک. ولي خپل غم ئي دومره دروند و چي غم خور له ئي بي وخته ملا ماته کړي وه او دغه غم د هغه د ښځي د څو کالو راسي مسلسلې بيماري وه.

چې هغه ئې تر لرې لرې پورې په علاج کولو سترې کړې و او د مایوسی نه پس ئې د الله پاک فیصلې ته سترگې نیولې وې۔ د هغه په کور کښې د ښځې نه علاوه ایکې یوزوئې مُراد و چې د نوکړۍ زندان د خپلې ناروغه مور نه ډېر لرې کړې و هغه ډېر ځله خپلو افسرانو ته جولۍ غوړولې وه چې بدلي ئې کلي ته وکړي خو دا منت د هغوي ذهن ته نه پریوتو ځکه چې نه خو مراد سره لوائې سفارش و او نه ورله د افسرانو د خوشحالولو هنر ورتلو۔

غمخور کاکا خو اول زوئې له تسلي ورکوله خو چې د ښځې ناروغتیا ورله د حوصلې څټ و مروړلو۔ نو د خپل کلي په ،،ممبر صېب ،، پسې ننوتې لاړو او د ډېرو منتونو نه پس ئې د هغه نه د ،،وزیر صېب ،، په نوم د مراد د بدلۍ دپاره سفارش راواخستو۔ او نن هغه په دې ارمان او په دې امید د ،،وزیر صېب ،، سلام له راغله و۔

هغه څه ساعت خاموشه ولاړ و۔ خو چې کله په دغه انتظار انتظار سترې شو نو د وزیر د دفتر مخې ته ولاړ نري نروچکي سړي ته ئې ووي ،،یا هلکه هغه وزیر صېب چرته دے ،، هغه پوزه وچولله۔ په څو ډکو بریتو ئې لاس رابښکړ او په تاؤ کړي څټ ئې ووي ،،صېب میتنگ کښې دے ،، غمخور کاکا د میتنگ په مطلب دومره پوهه شو چې گني اوزگار نه

دے۔ نوڅه ساعت ئې بيا انتظار وکړو۔ هغه لاپه دوهم ځل پوره پوښتنه نه وه کړې۔ هغه سړي ورته په غصه کښې ووي، درته مې وييلي نه دي چې صېب په ميتنگ کښې دے ته خو هلو په خبره پوهېږي نه،، د غمخور کا کا د سر نه لوڅه وخته۔ زړه ته ئې راغلل چې ورشي او دغه نري نروچکي سړي له خټه لکه د چرگوري تاؤ کړي خو چې خپل عمر ته ئې پام شو نو غلے پاتې شو۔

هغه لاد وزير صېب په انتظار کښې و چې هغه نرے نروچکے سړے د څه کار دپاره بهر ووتو۔ غمخور کا کا د هغه وتو سره کلیمه درسته کړه او د څه اجازت نه بغير ئې د وزير صېب د دفتر دروازه ئې په درز خلاصه کړه۔ هغه د ننوتو سره د وزير صېب په کړس کړس خدا واؤريده۔ چې مخامخ ئې وکتل نو وزير صېب يو څو جينکو سره په خبرو کښې ورک و۔ چې په غمخور کا کا ئې سترگې ولگيدې نو تندے ئې تريو کړو او په غصه ئې ووي، څه دي بوډا،، غمخور زر زړ لاس وړ اوږد کړو او ورته ئې ووي، دا۔۔۔ د ممبر صېب خط دے۔ د مراد د بدلۍ دپاره،، وزير صېب په ماته زړه خط واخستو او د خط د لوستو په ځانے ئې د ټلۍ په بهن گوټې کېښودې۔ ساعت تېر نه و چې هغه نرے نروچکے سړے ساه ساه کمرې ته راننوتو او وزېر صېب ته ئې د احترام دپاره سر ښکته کړو بيا ئې يو نظر

غمخور کا کا ته وکتل - د بریتو خو ډکي وېښته ئې ښغ ودرېدل
هغه به لاشه وئیل چې وزیر صېب پرې سترگې راسرې کړې
،،درته مې شل ځله وئيلي دي چې زه کله په میتینگ کښې یم نو
ماته دا خلق مه راپرېږده - خوته غالباً د شرافت په ژبه نه
پوهېږي ، ، -

نوکر د څه وئیلو نه بغېر غمخور کا کا د لاس نه ونيوؤ
او په دیکو دیکو ئې د کمرې نه وويستو - او چې کله د کمرې نه
بهر ووتو د ،، صېب ، ، نوکر ورته دومره ستغې سپورې ووي
چې بهر ټولو ولاړو کسانو یو بل ته وکتل - غمخور کا کا صرف
دومره قدرې ووي چې ،، ارمان ارمان د ې بد نصیبه قامه چې
داسې خلق مو مشري کوي ، ، او بیا ساه ساه د هغه ځائ نه
روان شو د مابنام په توره تیاره کښې چې کله کور ته راغی نو
ښځې ورته په سوالیه نظر وکتل - غمخور کا کا ورته دومره
قدرې ووي - مراد به دې کور ته راشي وزیر صېب ته مې د ممبر
صېب خط په خپل لاس رسولی د ې - او بیا خو ورځې پس چې
مراد څوړند سر کور ته راننوتو نو د هغه په لاس کښې د بدلی - د
ارډر په ځائ نوکری نه د ویستو حکم و -

د انصاف طمع به څوک د چانه اوکړي
چې څوک غل د ې څوک د غلو د لارې مل د ې

په تول پوره

د ،، لونگين ،، پلار به چي کله د مشاعري نه کور ته راغلو.--- نو لونگين به پسي دروازي ته ورمندې کړې پلار به ورته د خندا شين شو . لونگين به ئې په غېږه کښې اوچت واخستو. په دواړه مخه به ئې ښکل کړو . او لاساه به ئې اخستې نږ وه . چي لونگين به ترې په تته ژبه تپوسونه شروع کړل .

،، لونگين ،، ايله د پينځو کالو و هغه د خپل پلار گلاب دين ايک يوزوئ و. گلاب دين په خپله ټوله علاقه

کښې مشهور ؤ . د هغه نه بغېر به هره مشاعره نیمګړې وه .
ځکه چې هغه د شعر په ټولو رموزو پوه وو . د هغه د فکر الوت
د هغه د ذهن وسعت دومره سپوږمې وه چې د وخت هر پوهاند به
ورته په درنه سترګه کتل .

که یو خوا د هغه د شعرونو غږ خور وو نو بل خوا د هغه
په مزاج کښې عاجزي وه . د هغه په عادتونو کښې سادګي وه .
او د هغه په ناسته پاسته کښې ډېر دروندوالی ؤ . ډلې ډلې
شاعران به د هغه لیدو ته راتلل او کله هم داسې نه وه شوې چې
هغه کوم مېلمه شاعر د مېلمستیا نه بغېر پرېځودلای وي . په
لونګین ، د خپل بابا دا ټول عادتونه خواږه لګېدل ... هغه به
د خپل بابا نه هر ځل د مشاعرو د قیصې اوریدې . او څو ځله
خو د خپل بابا سره مشاعرو ته هم تلې ؤ . هغه به هر شعر ته غوږ
نیولې ؤ . لونګین چې څنګه څنګه د ځوانۍ په درشل قدم
ایځودو نو د هغه دننه ناقراره انسان نور هم ناقراره شو ؤ .
هغه به کله شعر کله افسانه اولیکله او چې خپل بابا ته به ئې
واړوله نو هغه به په تندي ښکل کړو . د هغه په سترګو کښې به
ئې خپل ځان ته او کتل او دا تسلي به ئې اوشوه چې هو ... زما
نه پس به لونګین د پښتو د خدمت پېټه په سر اخلي .

وختونو اړخونه بدلول رابدلول او لونګین ... د ژوند د
مشاهدو سره اشنا کېدو ... چې څنګه د ، لونګین ، د ذهن

پہ دنیاگی۔ کنبی وسعت راتلو نوبل خوا د گلاب دین شمار پہ
استاذانو کنبی کبدو۔۔۔ د هغه شعر دومره عظمت ته رسېدلې
وو۔ چې په حجره جومات کنبی به د هغه شعرونه د مثال په
توگه وئیلې کېدل۔ د وخت ټولو هنر مندانو د ځان دپاره دا
افتخار گڼلو۔ چې د گلاب دین بابا شعرونه دې اووایي۔

د خپل بابا په وجه د لونگین ادبي دنیا هم ډېره فراخه
شوې وه۔ یوه ورځ چې کله هغه په یو ادبي محفل کنبی ناست
وو نو چا ورته اووې، ته سپین گل چنار پېژنې،؟ د نوم د
اوریدو سره لکه چې لونگین په سوچ کنبی لاړو۔ د خولې نه ئې
بې اختیاره اوختل هو دا نوم مې چرته، یو ځل،، اورېدلې
دے۔ ملگري ورته مخ راواړولو او په خندا ئې اووې، عجیبه
سرے ئې، چنار،، صېب خو پوره د پنځوسو کتابونو لیکوال
دے او تائې ایله یو ځل نوم اوریدلے دے؟ او بیا هغه ملگري
لونگین ته د، چنار صېب،، دومره صفتونه اوکړل چې د هغه
په ذهن کنبی د، چنار صېب،، ډېرې خاکې جوړې او وړانې
شوې۔

هغه ډېر ناقراره وو۔ او دا ئې غوښتل چې اوس زر تر
زړه د چنار صېب لیدو ته لاړ شي۔ د ملگري نه ئې ټول
معلومات ترلاسه کړل د چنار صېب کلے دومره لرې نه وو۔ خو
لار ئې ورکه ورکه وه۔ ځکه نو د لږ کړاؤ نه پس هغه د چنار

صہب کلي ته را اور سيدو ۔ هلتہ ئي دوه دري کسانو نه تپوس پوښتنه اوکړه خو چا ورته هم د چنار صہب درک ورنکړو --- لونگين د لږ ساعت دپاره اټاله ودریدو ۔ او دې سوچ یورو چې ،، زۀ بل کلي ته خو نۀ یم راغلے ۔ او که کلے دا وي نو خلق وړکښې دومره لوئے لیکوال څنگه نۀ پېژني ،، ۔ هغه په ذهني کشمکش کښې اخته وو چې ناڅاپي ورته یو بوډا کاکا اووے چې ،، مېلمه تۀ --- هاغه اټي وال چنارے خو نۀ یادوي ،، لونگين ورته اووے نه بابا --- زۀ سپين گل شاعر یادوم --- بوډا کاکا د ځان سره په لاسونو څۀ خبرې اوکړې او په مخه لاړو ۔ کوڅه کښې دوه دري ماشومانو په دوړو کښې لوبې کولې ۔ لونگين چې کله هغوي ته د چنار گل نامه ياده کړه نو هغوي ورته اووے چې ،، --- او --- او --- مونږ ئي پېژنو ،، ددې اورېدو سره د لونگين لارې تيرې شوې ۔

هغه چې د سپين گل کور ته اورسيدو نو يو نظر ئي د کور دروازې ته په غور اوکتل ۔ ساعت پس د دروازې په ور کښې يو سرے رابښکاره شو ۔ د هغه عمر دومره زيات نۀ ؤ ۔ په ونه چنار هم نۀ ؤ او په رنگ سپين هم نۀ ؤ ۔ سړي لونگين ته په غور اوکتل ۔ ،، لکه چې شاعر ئي ؟ ،، لونگين په اوچو شونډو ژبه رابښکه --- ،، او جي ،، --- زۀ --- د سپين گل چنار ليدو ته راغلے یم --- دا د هغوي کور دے ؟ ددې تپوس سره چنار

صہب پہ بق بق او خندل۔ لونگین د هغه خندا او په خوله کښې پرتو نسوارو ته فکر یووړو۔ زه چنار یم کنه۔۔۔ د خدائے زوره وره۔ خنګه راغلې ئې؟ د لونگین نه یوه دوه خطا شو۔ او اټاله اودریدو۔

چې کله لونگین د چنار صہب سره کیناستو او خوله ئې تپوس ته جوړوله۔ نو چنار صہب اووے،، ځلمیه پوره اتیا کتابونه مې لیکلي دي۔ ډېر واره خلق مې،، سړي،، کړي دي۔ او زما هومره کار به ادب کښې چا هم نه دے کړے۔ عن تر هاغه حمزه پورې۔۔۔ او دا اوس چې ځان ته لیکوال وائي په دوئي کښې خویو زه لیکوال نه ګڼم۔۔۔ او ځلمیه۔۔۔ دوئي صرف په کرسو ناست دي۔ د ادب نه څه خبر دي۔

لونگین دا ټولې خبرې اورېدې۔ خونه پوهېدو چې۔۔۔ خنګه په خبره کښې وار واخلي۔ اخر ئې زه ټینگ نه کړو وئے وئیل،، چنار صہب تاسو دومره زیات کار کړے دے او اوس هم شپه او ورځ لګیا ئې۔۔۔ خوتا سو څوک په دې خپل کلي کښې هم نه پېژني۔ دا ولې،، چنار صہب بیا یو ځل په بق بق اُو خندل۔،، مېلمه۔۔۔ دا کله څه چې ددې دور یو لیکوال نه زما په قدر پوهېږي او نه زما په دې لیکلو۔ خویو خبره درته کوم ګوري۔۔۔ راتلونکي خپرنکار به زما په دې،، تخلیقاتو،، لوتې لوتې خپرنې کوي،،۔ لونگین به کله د چنار صہب خندا ته

کتل او کله به دې سوچ یوړو چې که د چنار صېب په دې لیکلو نن د چا غوږ نه گړېږي او څوک ورته درنښت نه ورکوي. نو راتلونکې وخت به ورته څه نظر او کړي. لیک خو هاغه لیک د دې چې د خپل دور ترجماني او کړي او خلق ئې قبول کړي.

او بیا چنار صېب د نسوارو یو تازه چونډی د شونډې د لاندې کړه. ،، مېلمه ،، قسم د دې چې دا ریډیو ، ټیلی ویژن واله راپسې منډې وهي. د فن کارانو د ټیلیفونونه تنگ راغلم خو دا فنکاران زما د شاعری حق نشي ادا کولې. او هسې زه هم داسې یم.--- دې ادارو ته څه خاص توجه نه ورکوم. ورک ئې کړه دوئي به څه وي او معیار به ئې څه وي ،،. ددې خبرې د اوریدو سره د لونگین د خپوڼه خاورې او تختیدې. د هغه په خپلو غوږونو باور نه راتلو. د چنار په فلسفه د هغه ذهن کار نه کولو. وخت د هغه په کمزورو اوږو نور بوجه کېدو نو ځکه هغه د چنار صېب نه اجازت واخستو. او چنار صېب هم په زړه کښې شکر او ویستو.

لونگین په درنو قدمونو د چنار صېب د کلي نه روان شو.--- د ځان سره ئې کرل ربېل کول.--- څو ورځې وړاندې چې د هغه په ذهن کښې د چنار صېب کوم تصویر جوړ شوی ؤ. د هغې رنگونه الوتي وو. د هغه د لیکلو نه بیخي زړه موړ شوی ؤ.

چہ ماہنام تیارۂ خوریدہ نو لونگین کور تہ خفہ خفہ
 رانتوتو۔ سترے سترے پہ کت کنبی پر بوتو۔۔۔ چہ دغہ ساعت
 ئی پلار کور تہ راغے۔ ولی لونگینہ خویہ۔ جوړ خو ئی کنہ ، ، ۔
 هغه د خپل بچي نه پوښتنه وکړه۔ او بیا لونگین پلار تہ ټوله
 قیصہ تیرہ کړه۔

پلار په ډېره مینه لونگین خپلې سینې ته راجوخت کړو۔
 او په خندا ئې ورته اووے ،، بچے مہ خفہ کپړه دا په شمار نه ده
 په معیار ده، ، ۔ ددې خبرې سره لونگین تہ د خپلو ټولو
 سوالونو جواب ملاؤ شوم وود هغه ذهن تہ د سپین گل چنار
 عکس یو ځل بیا راغے چہ د نوم او قد و قامت تر مینځه ئې
 ډېر لوی تضاد ټیټې سترگې ملامتہ ولاړ وو۔ هغه د ځان سره
 اووے۔ هو۔۔۔ زما بابا رښتیا وائی چہ په شمار نه ده په معیار
 ده۔

که هر خود ځان صفت په خپله اوکړي
 خو گونگت تہ څوک ،، بورا ، ، وئیلے نه شي

مور

شپہ د خاموشی پہ غبر کنبی اودہ وہ ۔ د اسمان پہ مخ
 اوبنان اوبنان وریخی یو بل پسې روانې وې ۔ سپوږمۍ به کله
 کله د وریخو د مینځ نه غلې غوندې د کائنات د ټکلا ننداره
 وکړه ۔ ستورو ته به ئې په چپه خوله خه ووئیل او پناه به شوه ۔
 شپه که هر خومره خاموشه وه ولې کله کله به چرته لرې یو سپی
 د خپل سترې ژوند نه فریاد شروع کړو ۔ د کلي نورو ، سپو ، به
 دغه فریاد سره خپله ژړا هم شروع کړه ۔ او تر دېره وخته به ټولو

خپل خپل ارمانونه وژړل. د کلي د سپو په دې سلگو کښې به د خانانو د کور د سپو سلگۍ ته وې شاملې. هغوي به په قهر او غضب غپا کوله لکه چې د کلي سپو ته هم دا وائي چې د خانانو خوب مه خرابوئ.

د کلي د نورو خلقو په شان، لېونی، هم بې غمه او ده وه. خود هغې په مخ د بیماری نڅښې واضحه ښکارېدې. هغه د واده نه وړاندې سعیده وه مور به ورته کله کله د مینې نه بختوره وې. خو چې د خاوند کور ته راغله نو د ډېرې مینې نه، لېونی، شوه. خاوند به چې کله هغې ته، لېونی، ووئیل نو سعیده به د خدا نه شنه شوه. او خپل ماشوم والې به ورته یاد شو. کله چې شپه نوره هم وغزیده نو لېونی په خوب کښې چغه کړه د هغې خاوند چغې سره راوېښ شو او چې کله ئې رڼا بله کړه نو وار خطا شو. لېونی په کټ کښې ناسته ټوله رپېده رنګ ئې زیر تېښتېدلې و. په غټو غټو سترگو کښې ئې غټې اوبښکې تلې راتلې. وېښته ئې ګډه وه وو. په مخ ئې داسې خولې راماتې وې لکه چې لپه لپه اوبه ئې پرې اچولي وي. د هغې ساه راماته وه. او هره سلگۍ ئې اخري ښکارېده. د هغې خاوند داسې خاموشه ولاړ و لکه چې یو بُت خپل حس نه لري. هغه نه پوهېدو چې څه وکړي. بیا ئې زړه له څه راغلل په درنو قدمونو د لېونی خواله راغی. او چې کله ئې د هغې په سر لاس

کهنبود و نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د هغې ټول وجود اور اخستې وي. د مخ نه ئې ورله خوله اوچه کړه ولې د هغې په حالت کښې څه فرق رانغړ. خاوند ئې ورته بيا بيا اوازونه وکړل ولې لېونۍ د زبیرګي نه علاوه نور هېڅ هم نه شو وئیلے. د یو ساعت سوچ نه پس د لېونۍ خاوند یوه اوږده ساه رابښکله پاڅېدو او د خاورو منګي نه ئې یو ګلاس اوبه راواخستې چې کله اوبه د لېونۍ حلق ته اورسیدې نو سترګې ئې پرانستې. د هغې د خاوند په سترګو کښې د خوشحالی اوبښکې راغلې. لېونۍ په ډېر ارمان خپل خاوند ته وکتل اول مسکۍ شوه بيا ئې ووي ما وبخښه خپله لېونۍ معاف کړه. د هغې د خاوند زړه داسې جټکه وخوړه لکه چې د هغه په سینه کښې طوفان راغلے وي. په اوچو شونډو ئې ژبه رابښکله او لېونۍ ته ئې ووي داسې خبره مه کوه. لېونۍ یو ځل بيا خاوند ته په غور وکتل او وې وئیل زه نوره ژوندۍ نه شم پاتې کېدے د هغې د خاوند په مخ ډېر رنگونه لارۍ راغلل. هغه یو ځل بره چت ته وکتل بيا ئې د شپې خاموشۍ ته وکتل هغه په یوه ساه ووي ته... ته وار خطا کېږه مه... بس چې که خبر وي دا شپه تېره شي نو زه به دې لور ته هسپتال ته بوځم.

د هسپتال د نوم په اورېدو د لېونۍ په مخ لړۍ لړۍ اوبښکې راماتې شوې. د هغې د هسپتال د نوم نه نفرت و.

خاوند ئې چې کله هم د هسپتال خبره کړې وه لېونۍ ورته دواړه لاسه جوړه کړي وو. چې د هسپتال نه د هغې د خپلو برگو د لاندې مرگ خوښ دے ، د اسمان په مخ وریځې نورې هم گوري شوې . د سپو غيا ورو ورو کمېده او د چرگانو بانگونه اورېدے شول . لېونۍ خپله بيماري ژړله او د هغې خاوند خپله بې وسي .

شپه سبا شوه خو د کلي خلقو ته ددې قيامت پته نه لگيده په ټول کلي کښې صرف نازو ترور داسې ښځه وه چې د لېونۍ خاوند ورته ټوله قيصه کړې وه . څوک چې نن مجبوره وه ... د بيماري د لاسه او د خپلې بې وسي د لاسه .

صبا له لېونۍ د گاډي په سيټ کښې پټې سترگې پرته د لوائ هسپتال په لور روانه وه . د هغې سرد نازو ترور په زنگون پروت ؤ او د هغې خاوند د غمونو او فکرونو يو لوائ سيلاب په مخه کړے ؤ .

د لوائ هسپتال په وارډونو کښې نن هم گڼه گوڼه وه . د زنانه ډاکټرې د کمري مخې ته داسې غوبل جوړ ؤ لکه چې هسپتال نه وي د کېډي مېدان وي . اکثر زنانه داسې ښکاريډې لکه چې د مرض د نوم نه نا اشنا وي د هغوي په مخونو د ميک اپ نخښې هم د لرې نه ليدے شوې . چې کله به د ډاکټرې د کمري دروازه بيرته شوه نو دې سنگار شوؤ ښځو به ټپل جوړ

کړو. داسې تېل چې پکښې د هډونو ماتېدو خطر وه. غټې او مضبوطې زنانه به دننه لارې او بيمارې بې وسه او بې کسه زنانه به هم د غسې د خدائې په اسره پاتې شوې. د هسپتال يو غټ پټ نوکر هم په دې پردو زنانه و کښې بې ضرورته تلو راتلو ولې د چا ورته د غږ کولو همت نشو کېدے.

د لېونۍ خاوند دا هر څه ليدل او په دې خبره پوهېدو چې لېونۍ ولې هسپتال نه نفرت کوي. د يو ساعت دپاره د هغه زړه ته هم دا خبره راغله چې واپس کلي ته لاړ شي او د لېونۍ د قسمت فېصله وخت ته پرېږدي. هغه گېر چاپېره کتل چې ناگهانه ئې ډاکټر سردار په نظر راغے د هغه په خپلو سترگو يقين نه راتلو چې سردار دلته څنگه راتلے شي. ډاکټر سردار د لېونۍ ورور و. ولې لېونۍ ونه ليدو. ځکه چې د هغې سترگې پټې وې. خو چې سترگې ئې غړولې نو د هسپتال په وارډ کښې پرته وه. د هغې ورور د هغې سرته ولاړ و د لېونۍ په سترگو کښې غټې غټې اوبښکې راغلې خو دا ځل په دغه اوبښکو کښې بې وسي نه وه. اعتماد و حوصله وه ځکه چې د هغې وينه د هغې سر ته ولاړه وه.

ورځ تېره شوې وه او د ماښام لږې خورې وې د هسپتال په وارډ کښې بڼځو داسې گپ گرم کړے و چې هډو د ختمېدو نوم ئې نه اخستو هر چا خپله خپله وئيله. څوک د بيمارۍ د

لاسه پتې سترگې پرتې د خپل انجام په انتظار وې. ولې د هرې مريضې سره چې کومې درې درې نورې زنانه دېره وې د هغوي د خولو ټپولو دپاره هېڅوک نه وو. لېونۍ هم په يو کټ کنبې غزېدلې پرته وه. کله کله به ئې سترگې راپورته کړې. گېر چاپېره به ئې وکتل او بيا به ئې سترگې پټې کړې. د هغې خاوند دوه درې ځله وارډ ته راغی د لېونۍ په اوچو شونډو ئې نظر پرېوتو. په زړه کنبې به ئې ډېر څه راغلل ولې هېڅ به ئې نه وئيل او بيا ډاکټر سردار وارخطا وارخطا وارډ ته راننوتو نو د لېونۍ د خاوند تلوسه سېوا شوه. هغه د سردار خولې ته کتل. سردار د خپل تندي نه خوله اوچه کړه او بيا ئې يو سوړ اسوېلي سره اووې، صبا له به اېرېشن وي،،

د اېرېشن د نوم سره د لېونۍ د خاوند رنگ زير وټېټېدو لېونۍ سر راپورته کړو او په سلگو سلگو کنبې ئې ووې زما نور ژوند نه د مې پکار. زه مرگ غواړم زه به خود کشي وکړم. زما خاوند هسې هم مانه ستر مې شو مې د مې دده به لار خلاصه شي. او زه به د سکون ساه واخلم او بيا هغه په بق بق وژرېده. ډاکټر سردار هغې له تسلي ورکړه د نشې څو ستنې ئې ورته ولگولې او بيا په شغ د وارډ نه بهر ووتو. د لېونۍ خاوند يو ځل لېونۍ ته وکتل د هغې سترگې پټې وې هغه په درنو قدمونو د وارډ نه بهر راووتو. هغه د شپې په توره

تیاره کنبې بره اسمان ته کتل او په سترگو کنبې ئې اوبنسکې
تلې راتلې.

هغه د فکرونو سپلاب په مخه اخستره و لېونۍ په هغه
گرانه وه. ددې باوجود چې لېونۍ هغه ته مینه نه وه ورکړې.
ددې باوجود چې لېونۍ د خپل خاوند هره وره خبره لویه کړې
ده. چرې هم داسې موقع نه وه راغلې چې لېونۍ د خپل خاوند
مشوره منلې وي. هغې هر ځل د خپل خاوند په معمولي خبره
اوبنسکې توښې کړې وې او خاوند ئې په زړه کنبې ځان ته د
لېونۍ په واده کولو ستغې سپورې وئیلې. ولې نن هغه ته د
لېونۍ دا ټول عادتونه بڼه ښکارېدل هغه لېونۍ نه د جدا ژوند
سوچ هم نه شو کولې. او بلخوا د لېونۍ زړه د ژوند نه موړ و.
هغه د بیماری د لاسه دومره تنگه راغلې وه چې خاوند ته ئې
هم نه شو کتلې.

د هسپتال شپه هم ورو ورو وغزېده او اخر سبا شو.
لېونۍ لاوس هم د نشې د لاسه پټې سترگې پرته وه. ډاکټر
سردار وارې ته راغې. د لېونۍ خاوند ته ئې غلي غونډې څه
ووي او بیا چې د هسپتال په وارې ونو کنبې د معمول غوږل
جوړېدونو لېونۍ د اړېشن په تخته پرته وه. د هغې خاوند د
اړېشن د کمري نه بهر وارخطا ولاړ و. هغه به کله ځان ته د
لاسي ورکولې او کله به لکه د لېونو ځان سره لگيا شو.

نازو ترور چي ٽوله شپه ئي د هسپتال په ڪلڪو سيمټو
 روڼه کړې وه. د ايرېشن د ڪمرې په دروازه ګڼې ناسته وه.
 خلق تلل راتلل او بيا دوه ګڼتې پس د ايرېشن د
 ڪمرې نه يو سټرېچر راووتو چي دوو ګسانو نيولې و. د هغوي
 مخونه په سپينو ګپرو پټ وو او په سټرېچر سپين څادر
 غوړ بدلې و سټرېچر يو شخ سره د زنانه و د وارډ نه ګس اړخ ته
 يوې ڪمرې ته ورسولې شو. دا هرڅه د لېونۍ د خاوند مخې نه
 تېر شو خو د هغه په خپلو سترګو يقين نه راتلو د هغه زړه
 درزېدو او قسم قسم وسوسې ئي ذهن ته راتلې. هغه لکه د
 لېونو سټرېچر پسې ڪمرې ته منډه کړه. سړي بهر راووتل ولې
 هېڅ ئي ونه وئيل د لېونۍ خاوند نېغ ڪمرې ته لاړو لېونۍ په
 ګټ ګڼې خوره وره پرته وه د هغې سترګې پټې وې. په شونډو
 ئي ګز ګز پتري ولاړ وو. هغې مسلسل زبیرګي کول. لمبې اوس
 هم د هغې په سر بليدې. او د هغې خاوند په زړه ګڼې ډېرڅه
 کرل رېبل. دغه ساعت ډاکټر سردار ڪمرې ته راغی. د هغه په
 مخ د خوشحالي نڅښې واضحه ښکارېدې. هغه يو ساعت د
 لېونۍ ګټ ته ودرېدو د هغې په تندي ئي لاس کېښودو او بيا د
 نازو خواله ورغی چي د ډېر وخت راسې خاموشه ناسته وه.
 سردار هغې ته څه ووئيل او چي هغې خپل پلو پورته کړو نو په
 غېږ ګڼې ئي يوه وره او ښکلي ماشومه پرته وه. ډاکټر د خدا

نه شين شو او وي وئيل ،، دا خوزرقېش ده ،، د لېونۍ خاوند په ژور نظر ماشومې ته وکتل مسکې شو او ځان سره ئې په چپه خوله ووئيل ،، زرقېش ،، -

ورځ يو ځل بيا سترې وه او د مازيگر په غېږ کښې د اوده کېدو په غرض روانه شوې وه - چې لېونۍ سترگې وغړولې نو يو ځل ئې خپل خاوند ته وکتل مسکې شوه - بيا ئې سترگې پټې کړې او چې د ماښام تياره خورېده نو لېونۍ نه د هغې خوښېدې وروڼه او مور پلار چاپېره ناست وو - لېونۍ خپله ماشومه زرقېش پخپلې سينې پورې جوخته نيولې وه او لکه د لېونو ځان سره په خدا خدا لگيا وه ،، زه مرگ نه غواړم - زه ژوند غواړم ډېر ژوند --- د خپلې ماشومې زرقېش دپاره د خپلې زرقېش دپاره ،، د هغې په سينه کښې د مور د مينې احساسات راپارېدلي وو - خوښېدې وروڼه ئې خاموشه وو او د مور په سترگو کښې ئې د خوشحالي او ښکې تلې راتلې -

چې يو فکر ئې ادراک کولې نشي
مور د هاغه عظمتونو خلاصه ده

د کور غل

د ،،اږیشن،، د اعلان کېدو سره په ټوله علاقه ویره خوره شوې وه. د هر چا په ذهنونو کېنې ،،ډېر سوالونه ،، تلل راتلل خو چا هم دا فېصله نشوه کولې چې د گلونو ددې گلدر و صباؤن به څه وي. ماشومانو به چې د خپلو پلارانو په مخ د وارخطایۍ لکړو ته کتل نو اوبه بوږنېدل. او چې چېرته لرې به د جهازونو د شور سره د گولو پرېوتو درزار شو. نو د زنانه و په مخونو به اوبنکې لرې لرې شوې. هغوي به په سوالیه نظر پورته اسمان ته اوکتل. د سپین ږيرو په جلالی سترگو کېنې به د تیرو وختونو رنګونو چورلکونه اوخوړل. خوبیا به د هغوي اوچو تراړو تراړو شونډو کېنې دغه رنګونه پیکه پیکه شول. او هغوي به خاموشه پاتې شوې.

د هر چا دا كوشش وو چې زر تر زره ځان د هور ددغه لمبو نه اوباسي . نه چا سره د كلي غم وو او نه چا خپل ډك كور ته په شا كتله شو . ځكه چې خبره د ،،سر،، د بچ كولو وه . چې څنگه څنگه خلق بې كوره كېدل . د ټول ملك د هر وگړي زړه په خپلو وطن والو خوړېدو . . . او بيا دا خبره د ملكي حدونو نه ډېره لرې ټولې نړۍ ته اورسيده .

په لكهونو بې كوره . . . ژړيدلو ، كړيدلو او زوريدلو كورنو په كيمپونو كښې پناه واخسته . خو د هغوي اوبسكې نه كميدي ځكه چې د چا نه د خپلې وينې بې كفنه لاشونه د الله تعالى په اسره پاتې وو . او د چا نه ماشومان بې دركه وو هريو كيمپ د حشر ميدان وو . هر خوا سلگۍ وې . هر خوا ساندي وې . په هر زړه او ذهن كښې د خپل تاله واله كور ارمان ازغې ازغې كېدو . او بيا د تماشبينو يوه لړۍ شروع شوه . څوك د انسانيت د خدمت دپاره راغلل او چا د ملاكنه د كډواله و په ارمانونو كښې خپل سياست له ځان وركولو . خو . . . د حالاتو لمبو وهلي سلگۍ سلگۍ كډواله نه د چا په ،،ايمان ،، پوهېدل او نه په اسلام .

څه موده ددې بې وسه او بې كسه بې كوره په زخمونو مالگې او درولې شوې . د خپل وطن خلق ،، خپلو ،، بې حيا كړه . . . او بيا چې كله دا ډرامه مېنځ ته راغله چې د كډې په سر

به روپی هم ملاوېږي - نو د پښتنو د حیا ، عزت او پښتو
امتحان راغی ... او لکه د نور کله پشان د جوارۍ دا داؤ ... هم
پښتنو اوبائیلو او د حضرت باچا خان هاغه خبره رښتیا شوه
چې ، پښتانه هر څه ته د ټینګې دي خو ، پیسې ، ، ته د ټینګې
نه دي ، ، ډېر درانه ورکښې سپک شول - د رجسټریشن د ټول
نظام په رڼا ورځ سپکاوی او شو - خلقو د پیسو دپاره د پینځه و
کسانو کورنۍ په شلو شلو حساب کړې - د وس خاوندانو د بې
وسه ، یتیمانو او کونډو رنډو حقونه بڼه په نره په بډه کړه - او د
هاغه خلقو په قربانۍ پورې په بق بق خدا او شوه - څوک چې
سرتور په د یو لوی خدای په اسره د کلي نه راوتی وو -

شیرولي چا چې ... خو ورځې وړاندې د خپلو ګلدرو په
بډه ورځ اوبنګې تویه ولې او هر څه ته به ئې د ، شک ، ، په
نظر کتل - او په خپل ویخ ضمیر به ئې فخر کولو - د پیسولالچ
په مخه واخستو - هغه په یوه داسې محکمه کښې افسرو
کومه چې د اولسي خدمت محکمه وه - د هغه کورنۍ ته د
سرکار له خوا په لوی ښار کښې د اوسېدو اسانۍ ورکړې شوې
وه - خولالچ - - د هغه په سترگو پردې راوستې - هغه خپل
ضمیر په خپلو لاسو قتل کړو او ځان ئې په هاغه کسانو
کښې شمار کړو د چا چې نه کور وو او نه څوک د تپوس
پوښتنې -

شېر ولي --- راشن ته هم ټينگ نه شو او پيسو ته هم - او چې کله ورته دا معلومه شوه چې د صحافيانو دپاره هم څه پيسې ټکې ملاوېږي نو که هر څو هغه صحافي نه وو خو بيا ئې هم هلته منډه کړه - او په جعلی کاغذونو ئې د خپل بې حسه ضمير مخ نور هم تور کړو - هغه دا ټولې ،،مردارې،، خوړې - خو کله ورته هم دا احساس نه کېدو چې زه څه کوم - که هر څو د هغه تعلق د مذهبي خلقو سره وو - خو اوس ترې مذهب هم هير وو - پښتو هم هيروه وه او غيرت هم -

شیر ولي ته به چې چا د هغه د اصلي حبثيت احساس ورکړو نو هغه به تندۍ او چونړلو او اوبه ئې وئيل - ،، مړه څوک ئې تپوس کوي ،، - او بيا د هغه نه هله ،، تپوس ،، او شو چې کله هغه د دغه پردي حق سره خوشحاله خوشحاله کورته روان وو - چې ناگهانې ورته خبر راغی - چې ورکوټی ماشوم ئې په هوائی گولی لگيدلې دۍ - د شیر ولي د لاس نه د راشن سامان پريوتو - د هغه په وجود لږزان راغی - د هغه په ذهن کېنې هاغه ،، حرامې روپۍ ،، په تیزی سره اوچورليدې - کومې چې هغه په ډېر فخر په بډه کړې وې - هغه په لاره کېنې زیر زبيخلۍ ولاړ وو - کله به ئې د حکومت له خوا هاغه اساني يادولې کومې چې دده ته د نوکړۍ په بنياد ورکړې شوې وې او کله به ئې هم د خپل حکومت سره خپلې د هوکې او فراډ ته خيال لاړو - هغه ته ځان

مجرم مجرم بنکاریدو - هغه په درنو قدمونو کور ته روان شو - چې دروازې ته نژدې شونو د زنانه و وپرونه ئې واوریدل - ،وي کنه ... ما خود ته وئيلي وو چې مۀ راوړه ... په ما پسې دا د حرامو خوراگونه ... وي کنه د خوارانو، عاجزانو حق راته د گل غوندې خوئے واخستو ،، - شیرولي د خپلې بنځې دغه ساندي اوریدلې - د هغه په تور سکان مخ دوه سپینې سپینې اوبنکې راغلې - او په بریتونو کبې ئې ورکې شوې - هغه یو اسویلو اوکړو - چې پورته اسمان ته ئې اوکتل نو د هغه غوړونو ته یو اواز راغی -

،، الله تعالی هر څه معاف کوي خو پر دے حق نۀ معاف کوي ،، شیرولي اوبورنیدو - د هغه احساس د هغه په بې حسه ضمیر چکونه لگول - او بیا ئې چې په خپل ماشوم مړ ځوی سترگې اولگیدې نو په بق بق په ژړا شو - هغه ژړل او بنځې ئې ورته په سلگو کبې وئیل ژاړې ځله ،، ورشه نور د هاغه یتیمانو خوراگونه او کونډو رنډو حقونه نور را اوتروړه چې ما درنه هم خدائے پاک واخلي پاڅه ... ورشه نور حرام کور ته راوړه ،، - په شیرولي دا ټولې خبرې لکه د تندر گزارونه لگیدل - هغه ملامته زورپند سرد خپل ماشوم ځوئې په مرگ اوبنکې تویه ولې او خلقو په سوالیه نظرونو یو بل ته کتل -

زما نور چاپ کتابونه

- ۱ محنت کا پھل د ماشومانو لپاره قيصہ چي زما د سکول په ورځو شپو کښي په کال ۱۹۷۵ء کښي چاپ شو.
- ۲ گيلې د کالج په ورځو شپو کښي د ليونو احساساتو، ورومبي شعري مجموعه،، چي په کال ۱۹۷۸ء کښي چاپ شوه.
- ۳ وينښ خوبونه د يونيورستۍ په ورځو شپو کښي مرتب کړي شوي دويمه شعري مجموعه چي په کال ۱۹۸۱ء کښي چاپ شوه.
- ۴ گل بانو د برسوات يوه اولسي قيصہ چي په منظوم شکل کښي په کال ۱۹۸۲ء کښي چاپ شوه.
- ۵ صلو عليه وړمې نعتيه مجموعه چي په کال ۱۹۸۹ء کښي چاپ شوه او په کال ۱۹۹۱ء کښي ورته د پاکستان پخواني صدر خدائے بخښلي غلام اسحاق خان ايوارډ ورکړو.

- ۶ رائجی چچی د پښتو د معیاري لطیفو مجموعہ چچی دوه ځله چاپ او خوره شوه. په وړمبي ځل په کال ۱۹۹۲ء او په دویم ځل په ۲۰۰۶ء کښې چاپ شوه.
- ۷ ستا په نوم د شاعری دویمه مجموعہ چچی په کال ۱۹۹۳ء کښې چاپ او خوره شوه.
- ۸ ډالی په دې کتاب کښې د عبدالحمید بابا او علي خان بابا هاغه منتخب غزلې شاملې دي کومې چچی دیو بل سره فکري مناسبت لري. د نوموړي شاعر دا دیوان د مکملې دیباچې او د لټون نه پس د نوي کلام سره چاپ شوی او خور شوی دے.
- ۱۰ اوبښکې او لمبې د کشمیر د خونړو حالاتو په حقله د سلیم گردیزی د کتاب،، می ۱۱ نړۍ کشمیر جلتی دی که ها،، دا ترجمه د یوې ډېرې تفصیلي دیباچې سره په کال ۱۹۹۷ء کښې خوره شوه.
- ۱۱ مشکني د شاعری دا دریمه مجموعہ په کال ۲۰۰۲ء کښې خوره شوه چچی ورکښې د غزلو نه علاوه آزاد نظمونه او قطعې هم شاملې دي.

- ۱۲ لہوتوب د ازاد نظمونو، قطعاتو او غزلو دا مجموعہ
پہ کال ۲۰۰۵ء کبھی بیا پہ کال ۲۰۰۶ء او
بیا پہ کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شوې ده۔
- ۱۳ جلوي د جدید نعتونو دا مجموعہ پہ کال ۲۰۰۶ء
کبھی چاپ شوه چې ورته د پاکستان
پخواني وزیراعظم شوکت عزیز ایوارډ
ورکړو۔ او دا هم ددې کتاب برکت وو چې زه
د حکومت پاکستان له خوا په خصوصی
توگه، عمرې، ته اولبرلے شوم۔
- ۱۴ لېونی- سندرې د منتخب فلمي او غېر فلمي هاغه سندرو
مجموعه چې د ادب په چوکاټ کبھی ځای
کړې شوي دي په دې کتاب کبھی گڼي
نظمونه هم شامل دي۔ چې په کال ۲۰۰۷ء
کبھی چاپ شوم دے۔
- ۱۵ ډاکټر کبیر ستورے ډاکټر کبیر ستوري د ژوند او ملي خدمت
په حواله دا کتاب د ډېرو پوهانو، روشن
فکرانو او لیکوالو احساسات لري۔ چې په
کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شوم دے۔
- ۱۶ ما هېرولے نه په لنډو بحرونو کبھی د غزلو دا مجموعہ په
کال ۲۰۰۸ء کبھی چاپ شوې ده۔ چې په
شې

- ۱۷ اے گنبد آخرہ کنبی دوه،، لہونی سندرې،، هم لري۔
پہ حرم شریف کنبی د لیکلونعتونو دا
مجموعه چي د هر لفظ لیکلوئي زما روح
خضري
تہ سکون او زړه ته اطمینان رابخیلے دے۔
- ۱۸ ماتہ آئینہ د افسانو دا مجموعہ چي هرہ،، المیہ،،
(دریم چاپ) ئي ستاسو د توجه پامته داره ده۔

کتابونه مي ډېر اولیکل لائقه
لاد شعر په رموزو نه پوهېږم

لائق زادہ لائق

جون ۲۰۰۹ء

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library